ÇOK SEVAPLI BİR SADAKA

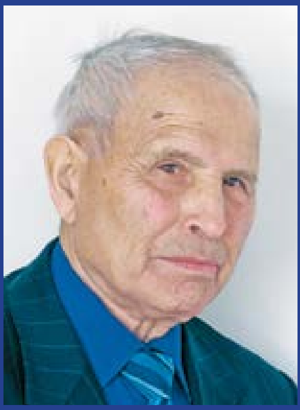

Dr. İsmail CAMBAZOV

Geçenlerde elime Başmüftülük Eğitim Dairesinin yayınladığı bir broşür geçti. Müslümanların 2013 yılında memlekette dini eğitime bağışladıkları paraları açıklıyor. Bu raporu okuyunca çocukluğumu hatırladım. Her hafta cami önüne serilen bir mendil veya tersi çevrilmiş bir külahı yardım toplamak için kullanıyorlardı. Eskiden camilere ve Müslüman okullarına, şimdi olduğu gibi, ne devletten ne yerli ve yabancı vakıflarından veya işadamlarından gelen yardımlar yoktu. O dönemde dini kurumlar, camilerin ve okulların ihtiyaçlarını camiye gelen Müslümanlardan toplardı. İcabında imamlar, müezzinler toplumu sevap işlemeye teşvik ederlerdi:

Ha gayret, komşular! Caminin tavanı aktı, usta parası topluyoruz!

Ha gayret, komşular! Mektebe kara tahta, tebeşir için para lâzım. Uzanın ceplerinize. Bu sevapları kaçırmayın, yarın ahirette çok lâzım olacak!

Dikkat ediyordum o fakirlik ve yoksulluk yıllarında herkes gayret edip illâ imkanı dahilinde cebinden bir şeyler çıkarıyordu.

Bilimsel ateizm dönemi bizim birçok güzel geleneklerimizi aldı götürdü elimizden. Camilere, okullara gönüllü bağış geleneği de neredeyse ortadan kalktı.

Doksanlı yıllarda Sofyada İslam Enstitüsünü açan bizler bu güzel geleneği güney Bulgaristanın Madan, Rudozem, Yakoruda, Gotse Delçev gibi köy ve kasabalarında sadaka ve zekat toplayanlarla canlandırdık. O yıl bura ahalisi yiyecek ve gıda malzemeleri toplayarak İslâm Enstitüsü öğrencilerinin beslenmesine destekte bulundular. Eğitim dairesinin raporunu okurken bu olayları hatırladım. Başmüftülük Eğitim Biriminin başkanı eski milletvekili Hüseyin Karamolla bu güzel halk geleneğini 2006 yılından beri Başmüftülüğün yönetimi ve bölge müftülüklerinin birlikteliğinde dini eğitim için devam ettiriyor. Ve bu güzel anane Müslüman toplumdan „İslami eğitimi destekleme kampanyası“ başlığı altında her yıl Ramazan ayının son haftasında düzenli şekilde uygulanıyor.

Büyük İslam alimleri ve hocalarımız mübarek Üçayların bol bol sevap kazanma ayları olduğunu anlatırlar. Bilindiği gibi sıradan gün ve aylarda melaikeler bir hayıra on sevap yazarlar. Recep ayında bire 100 yazarlar, Şaban ayında bire 200, Ramazan ayında ise bire 1000 yazılır. Başmüftülüğümüzün bu kampanya Ramazan ayında yapması bize de az verip çok kazanmaya imkanı sağlamaktadır. 10 verirsin bin alırsın, 100 verirsin milyon kazanırsın misali.

Dini eğitime yapılan bir yardım, bir sadaka-i cariyedir. Bizlere dedelerimizden emanet bırakılan bu hayırseverlik iyi işler yaptığımızın göstergesidir.

Bir mümin ölünce bütün amelleri biter, yalnız üç amel hariç. Bunların sevabı amel defterine yazılmaya ölümden sonra da devam eder. Birincisi sadaka-i cariye'dir. Okullarda okuyan ilim sahibi olmak isteyen çocukların duası sonsuza dek devam eder. Binaenaleyh bizim dini eğitime yaptığımız her bağış, öteki dünyada amel defterimizin daima açık tutulup içine sevaplar yazılmasına devam edecektir. Ben bu Ramazanda herkesleri, mümkün olduğu kadar, fazla sevap kazanmaya davet ediyorum. Bire 1000 yazıldığı bu bereketli ayda keselerimizi açalım.

Kur'ân kurslarında, devlet okullarında, üç İmam Hatip Lisemizle Yüksek İslam Enstitüsünde okuyan çocuklarımıza mümkün olduğu kadar daha fazla yardımda bulunalım. Onlar yarın bize yararlı olacak aydınlarımız olacaklardır. Öyleyse amel defterlerimiz hiç bir zaman kapanmasın.

Abdullah YILDIZ

KUR'ÂN'DAN YARARLANABİLMENİN ALTI ŞARTI

Bu sayımızda da Bakara suresinin 1-5. âyetlerine dair bazı tefsirleri özetleyelim, çünkü Bakara suresinin ilk beş ayetindeki esaslar; Fâtiha'dan sonra bütün Kur'ân'ın birgenel önsözü gibidir:

1-2. "Elif-Lâm-Mim. İşte bu Kitap; onda şüphe yoktur."

Bu ifade; kitabın Allah'tan gelmesi, anlatmak istediğini açıkça anlatması, onun bir kılavuz, rehber, ışık oluşu ile ilgili olup bunlarda şüpheye yer yoktur. Âyetin anlamı; "Şüphesiz, bu Allah'tan gelen bir Kitap'tır" olabildiği gibi, "Bu Kitap'ta şüpheli bir şey yoktur" anlamına da gelir. Kur'an, spekülasyon ve tahminlere dayanan sıradan metafizik ve din kitaplarına benzemez. Bu tür kitapları yazanlar bile, kendi teorileri hakkında olumlu düşündüklerini söylemelerine rağmen şüpheden uzak değildirler. Ama bu Kitap gerçeğin ta kendisidir.

3. "O, muttakîler için hidâyettir." Kur'ân takva sahibi müminler için Hakka götüren bir kılavuzdur. Kur'an'dan yararlanabilmenin birinci şartı muttaki, yani Allah'tan korkan, hakla bâtılı ayıran ve salih kimseler arasına girmek isteyen biri olmaktır. Şüphesiz bu Kitap hidayettir. Fakat ondan faydalanmak isteyen Allah'tan korkan, hakkı seven, hakka tabi olan ve doğru yaşayan biri olmalıdır. Takvâ'nın içeriği, sonraki âyetlerde şu beş vasıfla açıklanır: 1. Gayba inanmak, 2. Namazı dosdoğru kılmak, 3. Allah'ın verdiklerinden O'nun rızâsı için harcamak, 4. Kur'ana ve peygamberlere gelen kitaplara inanmak 5. Âhirete kesin olarak inanmak. Bu vasıflara sahip mümin takva sahibi/muttakidir.

"Onlar gayba iman ederler." O muttakiler ki, gaybî Hakk'a inanırlar. Yahut gıyaben (görmeden) de iman ederler. Diğer bir tabirle onlar, gözle değil, kalp ile iman ederler. İbn Mesud: 'Kendisinden başka ilah olmayan (Allah)a yemin ederim ki, hiç kimse, gayba imandan daha üstün bir şeye inanmadı.' der. Kur'an'la hidayete ulaşabilmenin ikinci şartı; "gayb"a (duyularla algılanamayan ve insanın deney ve gözlemlerine konu olamayan şeylere) inanmaktır. Allah, melekler, vahiy, öldükten sonra dirilme, Cennet, Cehennem vs.nin tadılıp koklanamayacağı ve ölçülüp tartılamayacağı bilinen birer gerçektir; bu tür şeyler fiziksel dünyadaki birçok durumda olduğu gibi, uzmanlara (peygamberlere) güvenilerek kabul edilmelidir. Bu nedenle, sadece, "gayb"a inanan bir kimse Hidayet'ten bir pay alabilir.

"Onlar namazlarını dosdoğru kılarlar." Dinin direği, ibadetin özü-özeti olan namazı ikâme ederler. Kur'an'dan faydalanabilmenin üçüncü şartı, kişinin Kur'ân

öğretilerini hemen pratiğe aktarmaya hazır olmasıdır. Namaz; Kur'an'ın emrettiği ilk ve en önemli görevlerden biri olduğu için, imandaki samimiyetin ölçüsü ve pratik bir delilidir. Bu nedenle, bir kimse İslâmı kabul ettikten sonra ezanı duyduğunda cemaate katılıp namazı kılmalıdır. Çünkü şehadetin samimi olup olmadığını bu belirler. Eğer ezana kulak asmaz ve cemaata katılmazsa, bu onun imanında samimi olmadığını gösterir. "Namaz kılarlar" (yusallûne) yerine "ikâme ederler" (yukîmûne's-salâte) ifadesinin kullanılması; namaza önem verilmesi, onun devamlı ve şartlarına uyularak kılınması gerektiğini anlatmak içindir. "Kendilerine verdiklerimizden harcarlar." O muttakiler kendilerine nasip ve kısmet ettiğimiz rızıktan, maddî ve manevî şeylerden az çok harç ve infak eder, Allah yolunda harcamada bulunurlar. Kur'ân'dan yararlanabilmenin dördüncü şartı, kişinin, Allah'ın ve insanların hakkını vermek üzere Kitap'taki talimatlara uyarak parasını başkalarıyla paylaşmasıdır. Bu çok önemlidir; çünkü parayı her şeyden çok seven, servet düşkünü bir cimrinin, İslâm uğrunda malî fedakârlık yapması beklenemez. Bir hadis-i şerifte geçtiği üzere "Zekât İslâm'ın köprüsüdür". Dinin, iman ile temeli atılıp, namaz ile direği dikildikten sonra, geçilecek mühim bir geçidi vardır; zekât işte o geçidi geçirecek bir köprüdür. Namaz, bütün bedenî ibadetlerin asıl temsilcisi; zekât da bütün malî ibadetlerin asıl temsilcisidir.

4. "O muttakiler ki onlar sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler." Kur'an'la hidayete ulaşabilmenin beşinci şartı, vahye inanmaktır. Allah'tan gelen vahyin hiçbirine inanmayan kimseler, Kitap'tan faydalanıp doğru yola ulaşamazlar. Sadece Kur'ân'a değil, değişik zamanlarda ve yerlerde Allah'ın rasûllerine nazil olan bütün kitapların doğruluğuna inanmalıdırlar. "Âhirete de kesin bilgi ile inanırlar." Altıncı şart; öldükten sonra dirilip Allahın huzurunda hesap vermeye kesin bir bilgi ile inanmaktır. Ahirete inanmayanlar Kur'andan faydalanamazlar. Ahiretten ufak bir şüphe duyanlar bile Kur'ânın vazettiği hayat tarzını yaşayamazlar. Dünyada yapılan her şeyin hesabını Âhirette vereceğine kesin inanmadan ne din olur ne de sağlıklı bir dünya düzeni kurulabilir.

5. "İşte Rablerinden doğru yol üzerinde olanlar ancak onlardır." Kur'ân'ı rehber edinenler Hak ve Hakikatin ta kendisi olan Dosdoğru yola erişeceklerdir. "Ebedi kurtuluşa erenler de ancak onlardır." Bakara/1-5. âyetlerdeki bu esaslar; Fâtiha'dan sonra bütün Kur'ân'ın bir genel önsözü gibidir.

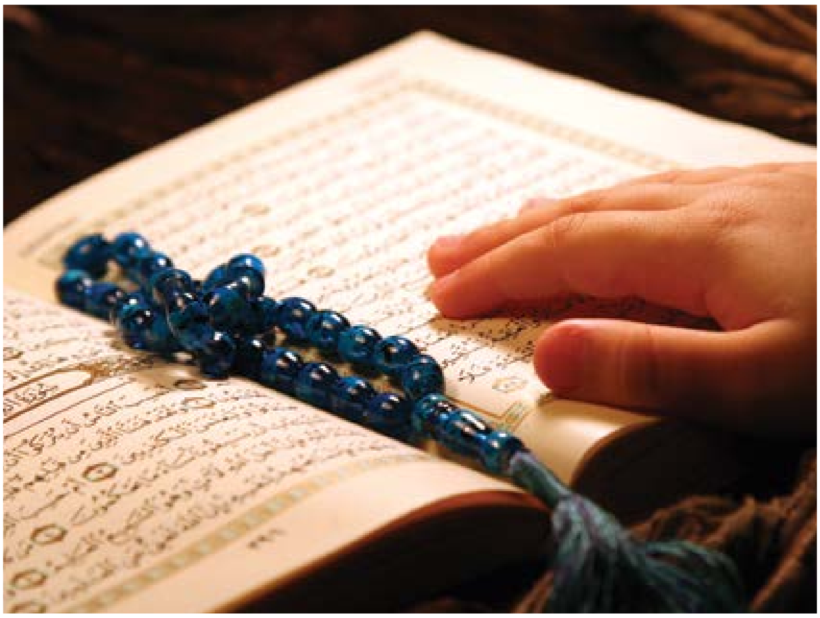

Cemal HATİP

PEYGAMBERİMİZ KUR'ÂN-I KERİMİ BİR YERDEN Mİ ALDI?

Hıristiyan misyonerlerin iddialarına cevap

Hıristiyan misyonerlerin cahil Müslümanlara yönelttikleri ve en çok bilinen iddialarından biri Muhammed aleyhisselâmın Kur'ân-ı Kerimi rahip Bahira'dan ve Mekkeli Hıristiyan Varaka ibn Nevfel'den duyduğu ve kopyaladığıdır. Bir başkaları da birinden ve diğerinden ve daha başkalarından ayrı ayrı bölümler alıp kopyaladığını iddia etmektedirler.

Biz burada bu iddialara cevap vereceğiz, zira susmak yalanı kabul edip onunla razı olmak demek olur.

Yöneltilen iddialar ve cevapları üç nokta halinde sunulacaktır:

Rahip Bahira ve Allah Rasulü

Birinci cevap: Allahın Peygamberi ümmi, yani okuma yazma bilmez idi. Bir tek bu iddia dahi onun Kur'ânı Hıristiyanlardan alıp kopya edemeyeceğinin delilidir.

İkinci cevap: Rahip Bahira Arap değildi; Acem, yani yabancı idi. Bu da böyle bir kişinin Kur'ân gibi mükemmel bir kitap yazamayacağının ikinci delilidir. Üstelik şiir sanatında bu kadar ilerlemiş olan Araplar dahi bunu yapamamışlardır.

Bu türden hücum ve saldırılar konusunda Kur'ânda şöyle deniliyor: "Şüphesiz, Biz onların: "Kur'ânı ona ancak bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. Kendisine nispet ettikleri şahsın dili yabancıdır. Halbuki, bu (Kur'ân) Arapçadır" (en-Nahl, 103)

Üçüncü cevap: Allahın Peygamberi rahip Bahirayı 9-10 yaşlarında bir çocukken sadece birkaç saatliğine görmüştür. Bu kısa zaman içinde Kur'ân hacminde bir kitabı kopyalayıp ezberlemesi mümkün değildir. Bahira'dan alıp ezberlediğini kabul etsek dahi, neden 30 yıl bekledikten sonra onu insanlara açıklamaya başladığını sormamız gerekir. Üstelik nasıl olmuş da bütün bu yıllar içinde hiç bir kelimesini tekrarlamadan hafızasında koruyabilmiştir? Görüldüğü gibi bu saldırıda da hiç bir mantık yok.

Dördüncü cevap: Eğer Peygamberimizin Kur'ânı bu her ikisinden öğrendiğini kabul etsek dahi, bunun imkânsız ve mantık dışı bir şey olduğu görülür, zira her insanının kendisine has bir şiir dili ve stili vardır. Ona göre de Kur'ânın iki kısım olarak yazılmış olması ve bir birlerinden farklı olmaları gerekir. Fakat biz, Kutsal Kitabımızın mükemmel bir dilde ve hayretler uyandıran bir uyum içinde indirildiğini ve yüzyıllar boyunca insanların onun metnine hayran olduklarını görüyoruz.

Beşinci cevap: Buraya her halde Allah Rasulünün papaz Bahira ile nasıl karşılaşıp görüştüğünü ve bu yaşlı münzevinin onunla neden konuştuğunu da ilâve etmeliyiz.

Tarihsel kaynaklardan öğrendiğimize göre bu münzevi papaz Şam (bugünkü Ürdün, Filistin ve Süriye) topraklarına giden kervan yolunun üzerinde yaşıyormuş. Amcası Peygamberimizi yanına alıp Şama götürdüğü zaman o, yedi yaşlarındaymış. Amcası, onu esas meşguliyeti olan ticarete alıştırmak istiyormuş. Yolda giderken rahip Bahiranın bulunduğu manastıra uğramışlar. Bahira, küçük Muhammedi görür görmez onun bütün Yahudi ve Hıristiyan bilginlerinin geleceğini müjdeledikleri peygamber olduğunu anlamış. Bahira, Yahudi ve Hıristiyanların Zebur ve İncil adındaki kitaplarını iyi biliyormuş. Hz. Muhammedi görünce bu dini kitaplarda tarif edilen kişinin hüviyetini görmüş. Onun hakkında herşeyleri öğrendikten sonra, amcasına Muhammedi derhal Mekke'ye geri çevirmesi gerektiğini; Şamda başına gelebilecek kötülüklerden korumasını tavsiye etmiştir.

Buracıkta Muhammed aleyhisselâmın İncil ve Tevratta yer alan bazı keyfiyetlerini anmamız yerinde olacaktır. Bu kitaplarda yapılan tahriflere rağmen bu keyfiyetler şöyle tanımlanmaktadır:

İncilde: "İsmail hakkında söylediklerini de dinledim. İşte, kendisini kutsadım ve cinsini artıracağım. Ondan oniki kabile önderi doğacaktır ve onları büyük bir halk kılacağım".

Fakat hizmetçi kadının oğlu (İsmailden) bir halk çıkaracağım, çünkü o, senin oğlundur".

"Ben kardeşler arasından (yani, İsmailin oğullarından) seni yetiştirdiğim gibi, peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına vereceğim ve o, ona ne emredersem

onlara onu konuşacaktır".

Yahudiler ve Hıristiyanlar İshak'ın oğullarından gelmektedirler. İsmailin oğullarından gelen Araplar ise onların kardeşleridir".

Devamla şöyle denilmektedir: "İsmail, Faran çölüne yerleşti ve anası ona Mısır diyarından karı aldı". Buradan da anlaşılıyor ki, yukarıda sözü edilen ve gelmesi beklenen peygamber Faran çölü dağlarından olacaktır.

"Dedi ki: -Rabbi Sina'dan geldi. Siir'den görüldü. Faran dağından Osiya idi ve onbinlerce azizle birlikte geldi. Onlara sağ elinden ateşli yasa çıktı".

İncile göre Faran dağı Arabistan çölünde bulunmaktadır. İbrahim (a.s.) burada karısı Haceri ve oğlu İsmaili bırakmıştır.

Rahip Bahira Peygamberimizin omuzları arasında peygamberlik mührü olacağını biliyormuş. O yüzden onu gördüğü ve kendisiyle konuştuğu zaman omuzları arasında bir işaret olup olmadığını sormuş. Küçük Muhammed, erik büyüklüğündeki o işareti göstermiş. İncilde deniliyor ki: «Çünkü evlâdımız oldu, bize oğul verildi; idaresi de omuzunda olacaktır...»

İncil'in İngilizce, Arapça ve Türkçe çevirisinde cümleler gelecek zamanlı olarak verilmiştir: «Çünkü evlâdımız olacak, bize oğul verilecek. İdaresi de omuzlarında olacak...» Buradan da anlaşılıyor ki, Yahudiler ve Hıristiyanlar omuzunda mühür bulunan peygamberi beklemekteymişler.

Bugün Hıristiyanlar bu ayeti inkâr etmekte ve mevzubahis olan oğlun İsa olduğunu söylemektedirler. Fakat papaz Bahira bu peygamberi beklemekteymiş. Öyle ki, asla İsa'dan bahsedilmemektedir. Bu, İsa aleyhisselâmın da bahsettiği bir başka peygamber olacaktır. "Ancak size gerçeği ben söylüyorum. Sizin için benim gitmem daha iyi olacak, çünkü ben gitmezsem, sizi teselli edecek olan kişi gelmeyecektir". Onda Yahudiler papaz ve levilileri (din adamlarını) Yuhanna'nın yanına gönderdikleri zaman kim olduğunu sormuşlar. Onlara cevap olarak İncilde deniliyor ki: "İşte Yahudiler kendisine Kudüslü papazları ve levitleri gönderdikleri ve ona sordukları zaman Yoan'ın verdiği ifadeler: "Sen kimsin? O, itiraf ve ikrar etti: İnkâr etmedi ve itirafta bulundu; Ben İsa değilim. Ve kendisine sordular; O zaman kimsin? İliya mısın? Ve dedi: "Değilim". Peygamber misin? Ve cevap verdi: "Değilim!" O zaman kendisine: "Ya kimsin?" Bilelim ki, bizi gönderenlere söyleyebilelim. Kendin için ne söyleyebilirsin? O dedi ki: "Ben "çölde haykıran birisinin sesiyim." Peygamber İsanın dediği gibi; Rabbin yolunu doğru çizin. Gönderilenlerdendiler. Ve kendisine sordular: Madem ki, ne İsa (Mesih), ne İliya, ne de peygamber değilsin, o zaman neden vaftiz ediyorsun?"

Yoan'ın yukarıda anlattıklarından anlaşılıyor ki Yahudiler ve Hıristiyanlar tarafından beklenen peygamber ne Meryemin oğlu İsa (Mesih), ne Yahudilerin tanımadıkları İliya, ne de o (yani Yoan) değilmiş. O zaman bu peygamber kim olacak?

Rahip Bahira onu çok iyi tanımış. Allahın Elçisini görüp tanıdığı zaman amcasına onu Şam diyarına götürmemesini, zira orada kalabalık Yahudiler yaşadığını; onu tanıyarak kendisine zulmedeceklerini söyleyerek tenbihlemiş. Bahiranın bu tavsiyesinden sonra Ebu Talip Muhammed (s.a.s.) gerisin geriye Mekkeye çevirmiş ve bir daha onu yanına almamış.

Bu durumda Kur'ânın tamamiyle veya kısmen rahip Bahira tarafından kaleme alındığı versiyonu ortadan kalkıyor. Fakat Hz. Muhammedin bunu Varaka ibn Nevfel'den öğrenmiş olabileceği ihtimali kalıyor ki o Mekke şehri civarından olup Peygamberimizin eşi olan Haticenin yakın akrabalarındandır.

Burada çok önemli bir ayrıntı var ki, onu söylemeden geçemeyiz.. O da Peygamberimiz zamanında, hattâ onun ölümüne kadar İncil'in Arapça çevirisinin yapılmamış olmasıdır. Bu ayrıntı dünyada yayınlanmış bütün ansiklopdeiler tarafından doğrulanmıştır. Onlara göre İncil'in Arapça çevirisi ancak Hz. İsanın doğum tarihinden 8 asır, yani 800 sene sonra yapılmıştır.

Ortadoğu Kiliseler Birliği tarafından yayınlanan "İncile Griş" kitabının 79. sayfasında şöyle deniliyor: "Milâdın 639. yılında Arap komutanı Omer ibn Saad ibn Ebi Vakkas patrik Yoan'ın İncili Arapçaya tercüme etmesini istemiştir. Bu da bize İncilin ilk defa Arapçaya çevrilmesi deneyimi olduğunu düşünme hakkını veriyor. Fakat bu çevirinin yapılıp yapılmadığına dair elimizde her hangi bir bilgi yok.

Yine böyle milâdi 867. yılda İncilin birkaç bölümünün çevrilmesi deneyiminde bulunuluyor. Fakat bu çeviri işlemlerinin de nereye kadar vardırıldığı bilinmiyor. En nihayet 8. asrın sonlarında ve 9. asrın başlarında Yahudi asıllı Said el-Feyümi tarafından bütün bir çevirisi yapılıyor. Bu çeviri "Propaganda" adıyla anılıyor.

Britanika Ansiklopedisinde ise şöyle deniliyor: İncilin İslâmiyetten önce Arapçaya tercüme edildiğine dair hiç bir delil yoktur. Fakat Arapların Arap yarımadasını işgal etmeleriyle, birçok Hıristiyan ve Yahudi halkların hakimiyetleri altına aldıktan sonra onlar İncilin Arapçaya çevrilmesi ihtiyacını duymuşlardı. Tarihi delillere dayanarak İncil çevirisinin İbraniceden dilinden 892-942 yıllarında Arap asıllı Saadiya ibn Yusuf tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu bahsi kapatmadan okuma ve yazması olmayan bir kişinin Kur'ân adını verdiği "İncil çevirisini" nasıl yapabilir? diye sormak isterim.

Allah Rasulü (s.a.s.) ve Varaka ibn Nevfel

Birinci cevap: - Bütün tarihi kaynaklarda Allah Rasulünün (s.a.s.) Varaka ibn Nevfel ile sadece bir defa görüştüğü bildiriliyor. Daha fazla görüştüklerine dair sağlam kaynaklar yok. Üstelik Allah Rasulü (s.a.s.) Kur'ânı ondan alsaydı bu olayı ilk olarak açıklayacak ve itiraz edecek olanlar Kureyşliler olacaktı, çünkü onlar Hz. Muhammedin en büyük düşmanlarıydılar. Fakat tarihi kaynaklarda böyle bir şeyden asla söz edilmiyor.

İkinci cevap: Muhammed (s.a.s.)'nin Kur'ânı Varakadan aldığını da kabul edemeyiz. Çünkü Varaka ibn Nevfel bisenin (yani Efendimizin peygamberliğinin) daha ilk yılında öldüğü biliniyor.

13. sayfada devam ediyor

Yard. Doç. Dr. Dursun Ali TÜRKMEN

PEYGAMBERLERİN İSMETİ

İsmet Nübüvvetten/Peygamberlikten Önce midir? Sonra mıdır?

Sözlükte "*engel olma, koruma ve himaye etme* " anlamlarına gelen ismet, Allah'ın kötü şeylerden kulunu koruması ve o kötülüklere engel olması demektir.

Âlimler, Peygamberlerin ismetinin nübüvvetten önce mi, sonra mı; yalnız büyük günahlara mı yoksa büyük-küçük günahların her ikisine de mi şamil olduğu hususlarında ihtilafa düşmüşlerdir.

İslam alimleri, tüm Peygamberlerin nübüvvetten önce ve sonra küfür ve şirkten masum/korunmuş oldukları üzerinde ittifak etmişler

Peygamberlerin ismeti hem nübüvvetten önce, hem de nübüvvetten sonra sabittir. Bu görüşe şu ayetleri delil gösterebiliriz: *Ey Musa! gözümüzün önünde yetişesin diye seni sevimli kıldım.*" (Tâhâ, 39); "*Doğrusu onlar katımızda seçkin, iyi kimselerdendirler.*" (Sâd, 47)

Bir grup âlime göre de nebilerin ismeti, nübüvvetten sonradır ve hem büyük, hem de küçük günahlar hakkında geçerlidir. Zira insanlık nübüvvetten önce peygamberlere uymak zorunda değildir; onlara uymak ancak kendilerine vahyin gelmesinden sonra vaciptir. Peygamberler, peygamberlikten önce, diğer insanlar gibidirler. Bununla birlikte onların hal ve hareketleri, günaha ve masiyete düşmeye, kötü yollara sapmaya engel teşkil eder. Peygamberler, nübüvvetten önce masum olmasalar bile Allah'ın inayeti ve fıtratlarının/yaratılışlarının gereği olarak koruma altındadırlar.

Hz. Peygamberin Nübüvvetten Önceki Yaşayışı

Bir peygamberin kendisine nübüvvet verilmezden önceki durumunu iki kategoride incelemek mümkündür:

1. Nübüvvetten önce her hangi bir şeriatla mükellef değildir. O takdirde hakkında masumiyet yani ismet mevzu bahis olamaz. Ama peygamberin yüce fıtratı, temiz nefsi ve ruhu, sağlıklı düşüncesi kavmi arasında örnek bir kişi olmasını gerekli kılar. Artık o ahlâkı vegüvenilirliği sayesinde selim aklın ve tabiatın nefret edeceği çirkin şeyleri işlemekten uzak olur.

2. Daha önce gelip geçen bir peygamberin şeriatı ile mükelleftir. Lut (a.s.) gibi ki, o, nübüvvetten önce amcası İbrahim'in şeriatına tabi idi. İsrail oğullarının peygamberleri de Musa'ya tabi idiler. İşte bu durumda onlardan küçük günahlar sadır olabilir.

Kurtubi'nin kaydına göre cumhur-u fukaha (Malik, Ebû Hanife ve Şafii)'ye göre peygamberler bütün günahlardan masumdurlar. Çünkü biz onlara uymakla emrolunduk. Meşhur imamlardan sonra gelen bazı âlimler, bazı peygamberlerden günah sadır olduğunu ve Allah'ın onları kınadığını söylemişlerdir.

Bu konuda Sabunîşu hükme varmaktadır: Peygamberler nübüvvetten sonra büyük ve küçük günahlardan masumdurlar. Nübüvvetten evvel ise onlardan bazı ufak tefek kusurların sadır olması caizdir.

Peygamberlerin büyük günahlardan masum olduklarında ittifak vardır. Küçük konusunda ise ihtilaf edilmiştir. Genel kanaat, peygamberlerin tüm çirkin işlerden ve şereflerine noksanlık getirecek rezaletten masum olmaları şeklindedir.

Kâdî Iyâz, Hz. Peygamber'in nübüvvetten önceki ismeti ko-

nusunda şunları söylemektedir: "*Allah, Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi*?" (ed-Duhâ, 7) buyurmaktadır. Buradaki dalâlet, küfür anlamına gelen dalâlet değildir. Buradaki, "*kararsızlık*", "hayrette kalma" anlamlarına gelmektedir.

Eğer Hz. Peygamber'de bir hata vuku bulacak olursa Cenab-ı Hak onu uyarır, kınar; bu hususta Peygamberini kendi haline bırakmaz ve onu uyarmayı geciktirmezdi. Bu konuda Ebû Mansûr el-Mâtürîdî şöyle demektedir: "İsmet külfeti kaldırmaz. Bunun manası şudur: Peygamber'in günahtan korunmuş olması onu itata zorlamadığı gibi, günah işlemekten de aciz bırakmaz."

Mutezilenin bütün gurupları ile (Fudayliye hariç) Haricilerin tamamına göre, peygamberler vahiyden (nübüvvetten) önce de masumdurlar. Fudayliye ise, her masiyeti küfür saydıkları için, peygamberlerin küfre düşebileceklerine kail olmuşlardır.

Peygamberlerin ana-babalarına bakarak onların küçükken küfre düştüklerini söylemek caiz değildir.

Son asır İslâm alimlerinden Ömer Nasuhi Bilmen'e göre, peygamberlerden bazı hataların sehven/yanlışlıkla suduru caizdir. Peygamberlerden bu çeşit hata sudur ettiğinde nasların/ayetlerin güzel bir şekilde te'vili gerekir. Onlardan günah sudur ettiğine dair âhâd tarikle gelen rivayetler ise kabul edilmez, geri çevrilir.

Hz. Peygamber putlara ibâdet etmiş midir?

Hz. Hatice'nin anlattığınagöre Peygamber efendimiz O'na şöyle demiştir: "*Ey Hatice, Allah'a yemin ederim ki, ben hiçbir zaman Lât'a ve Uzzâ'ya (iki put adıdır)tapmadım.*"

Hz. Ali şöyle anlatıyor: "Bir gün kendilerine sorduk: "Ey Allah'ın Rasulü, hiç putlara ibâdet ettiniz mi?" Hz. Peygamber: "*Hayır, asla" buyurdular. Yine "Hiç şarap içtiniz mi?" diye sordular. "Hayır, asla" buyurdular. Ve ilave ederek: Ben hatırlamıyorum ki, küfür alâmetlerinden bir şey yapmış olayım. Halbuki ben o zaman kitâp nedir, iman nedir bilmezdim. Ben kendimi bildim bileli putlara düşman oldum ve şiire de meyletmedim.*"

Hz. Ali şöyle anlatıyor: "Efendimiz buyurdular ki: Cenâb-ı Hak câhiliyyet devrindeki kötülüklerden her vakit beni muhafaza buyurmuştur. Nitekim bir defasında bir Kureyş çocuğu ile buluştum, Mekkenin üst tarafında koyun güdüyorlardı. Beraberce Mekkeye girdik, bir evden çalgı sesi geliyordu. Def ve mezamir (kaval) çalınıyordu. Dediler ki, filanın düğünüdür. Ben de içeri girdim fakat gözlerim kapandı, kendi kendime uyudum. Bu uyku beni muhafaza etti."

Diğer yandan Ümmü Eyyem şöyle anlatıyor:

"Senede bir kez Kureyş'liler Buvâne isimli putun etrafında toplanır,kurban keser, sabahtan akşama kadar bayram yaparlardı. Ebu Tâlib oraya gitmeye hazırlandı. Hz. Peygamber, oraya gitmeye muhalefet etmişti, Ebu Tâlib kızdı ve elinden tutarak onu da götürdü. Durumu Hz. Peygamber şöyle anlatıyor: "Ben puta yaklaşınca uzun boylu, beyaz elbiseli biri bana göründü. „Sakın puta yaklaşma!" diye beni menetti; ben de yaklaşmadım ve puta temas etmedim."

Yukarıdaki örneklerden anlaşıldığı üzere Hz. Peygamber (s.a.s.) hayatında asla putlara ibâdet etmemiş, bu hususta Allah (c.c.) tarafından her zaman korunmuştur.

Peygamberlerin zelleleri/sürçmeleri:

"**Zelle**" ayağın çamur yüzünden kayması ibaresinden alınmış, mecazi olarak söz ve fiilde hata etmek, yanılmak anlamlarında kullanılmıştır.

Ehli sünnet alimlerinden hiç biri peygamberlerin, kasten/bilerek nehy edilen/yasaklanan bir şeyi işlemelerini caiz görmez; ancak unutma ve hata yoluyla olabileceğini kabul ederler. Bu tür hatalara "zelle" ismini vermişlerdir.

Bir kısım Mu'tezile alimleri ile Semerkand'lı bazı imamlar ise, peygamberlerin büyük küçük her türlü günah ve hatadan ma'sum/korunmuş olduklarını, onlar için kullanılan günah, isyan, hata ve zelle kelimelerinin da efdal olanı/en faziletliyi terk edip fadıl/faziletli olanı yapmalarına karşılık kullanıldığını ileri sürmüşlerdir.

Prof. Dr. Osman ESKİCİOĞLU

İslam'ın Ekonomik Görüşü Var mıdır?

İslam iman, amel ve ahlak konularında birtakım **terim ve tarifler** getirdiği gibi, insan davranışlarını yönlendiren din, **bilim, iktisat** ve idarede de tasnifler yapmıştır. Kainattaki nizamı, canlı ve cansız varlıkları yaratan Allah koymuştur. Alemi, çift çift yaratmıştır. Kâinatı ve insanı var etmiş; kâinatta canlı ve cansızları, insanda ruh ve bedeni, cansızlarda varlık ve tesiri, canlılarda gaye ve iradeyi, ruhta doğruluk ve iyiliği, bedende fayda ve ünsiyeti yaratmıştır. Mekanda zamanı var etmiş; Maddede enerjiyi tesirli kılmış; Nebatta hayatı gaye yapmış, toplumda şuura irade vermiştir. **İlimde, dil ile doğrunun** ifadesini; dinde sanat ile iyi ve güzelliklerin yayılmasını; **idarede hukuk ile ünsiyetin tesisin**i; iktisatta ise teknik ile faydalının yapılmasını gerçekleştirmiştir. **Fizyokratların** ifade ettiği gibi insana düşen görev, kainatta var olan bu kurulu düzeni bulmaya çalışmasıdır.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi **İslam'ın bir hukuk yönü** bulunmaktadır. Onun için İslam hukukunun varlığını kabul edenler, dolayısıyla İslam ekonomisinin de var olduğunu kabul etmek durumundadırlar. Çünkü **hukuk ile ekonomi,** konu olarak insanı ve insan davranışlarını ele almaları bakımından benzer ilimlerdir denilebilir. Bu sebeple İslam'ın bir hukuk tarafının bulunduğunu kabul edenlerin, ekonomik tarafının da bulunacağını kabul etmeleri gerekir diyoruz. İslam hukukunun varlığını yalnız müslümanlar değil, müslüman olmayanlar bile kabul etmektedirler. 1938 yılında Lahey'de toplanan **Uluslararası Hukuk Konferansı'nda**, bu toplantıya katılan Müslim ve gayr-i Müslim üyeler, **İslam hukukunun mukayeseli hukuk kaynaklarından biri olduğu**, canlı ve gelişmeye elverişli olup başlı başına, müstakil ve orijinal bir hukuk olduğu ve hiçbir hukuktan alınmadığı hususunda oy birliği ile karar vermişlerdir.

Ekonominin ilim olarak felsefeden ayrılıp müstakil hale geldiği günden beri ürettiği kelime ve terimlerin bir çoğu lafız ve mana olarak ayetlerde geçmektedir. Mesela, Kur'an-ı Kerimde e**mek, ücret (İcare: hizmet ve kira akdi), faiz (Ribâ), alış veriş (bey'), mal, para, karz (kredi), sermaye, ihtiyaç, fayda, zarar, kazanma (kâr etme), eşyanın (malların ve paraların) değerlerinin düşürülmemesi, zekat (vergi) ve zekatın dağılım yerleri, ticaret, ziraat, aldatma gasp ve hırsızlık** gibi daha bir çok konularda ayetler vardır. Bu ayetlerde ekonomik anlamlar ya açık bir kural ve kaide olarak ya da işaretlerle birçok hükümler getirilmiştir. Böylece ekonominin temelini teşkil eden üretim, tüketim, mübadele ve diğer konularda sistemin genel prensipleri tesbit edilmiş bulunmaktadır. Tabi bu ayetleri anlamak için **Kur'an-ı Kerim'in dilini, ilmî** bir şekilde bilmeye yani klasik Arapça'yı bilmeye ihtiyaç vardır.

Kur'an'ın veya İslam'ın ekonomik bir model sunmadığını ileri sürenler bulunabilir. Ekonomik esasların Kur'an'da açık ve zahir olarak bulunmadığı ve dolayısıyla İslam ekonomisi diye bir şeyin olmadığı iddia edilebilir. Biz burada bu düşüncede olanlara görüşlerinin yanlış olduğunu kendilerine göstermek için namazı (salâtı) delil ve bir örnek olarak sunmak istiyoruz. Bilindiği gibi namaz, İslam dininin temel esaslarından birisidir. Bunu herkes böyle kabul eder ve hiçbir kim-

se inkar edemez ve İslam'da namaz yoktur, diyemez. Ama Kur'an'da namazdan bahseden sadece "salat" (dua ve mağfiret) kelimesi geçmektedir. Bunun yanı sıra namazın rükünlerini ifade eden kıyam, kıraat, rüku ve secde kelimeleri de bulunmaktadır. Namazda **Kur'an'da bütün özellikleri, şekilleri, rükünleri** ve evsafı ile açık bir şekilde açık açık anlatılmış değildir. Namazın tüm rükünlerini ve özelliklerini bize Hz. Peygamber'in sünneti açıklayıp öğretmiştir. Hz. Muhammed'in arkadaşları, Hz. Peygambere bakarak o nasıl namaz kılıyorsa, onlar da öyle namaz kılıyorlardı. Hatta bu hususta **Hz. Peygamberin** (s.a.s.)*"Ben nasıl namaz kılıyorsam bakın; siz de aynı benim gibi namaz kılın"* buyurdukları sabittir.

Hz. Peygamber'in namazı açıklayan **sünneti olmasaydı,** bugün müslümanların kıldığı namazda şekil birliği olmaz; kimisi alın ve burun üzerine secde yaparken diğerlerinin de kulakları üzerine secde etmeleri ihtimal dahilinde idi. Ama sünnet, namazın nasıl kılınacağını açıklayarak, rüku nedir ve nasıl yapılır, secde nedir ve nasıl yapılır; bütün bunları bir bir açıklamıştır.

Namaz, *salât* kelimesiyle ifade edilmekle beraber, **bu kelimenin manası zahir olmayıp kapalı olduğu için**, namazı çok açık bir şekilde ortaya koyamamaktadır. Bu durumda biz, Kur'an'da A'dan Z'ye bütün kurallarıyla açık bir şekilde anlatılmamış diye, Kur'an'da veya İslam'da namaz yok diyebilir miyiz? Diyemeyiz; çünkü **İslam, Kur'an ve Sünnet gibi iki kaynağa dayanan bir dindir**. Kur'an'da olmayan bir şey, sünnette ve Hz. Peygamber'in hareket ve davranışlarında olabilir. Ya da Kur'an'da işaretle kapalı olarak anlatılan bir hüküm veya tavsiye Hz. Peygamberin sünneti ile açıklanmış ve kolayca anlaşılır bir hale getirilmiş olabilir. Kaldı ki, meseleye konumuz olan ekonomi açısından baktığımız zaman çok enteresan bir durum ortaya çıkıyor. Hiçbir kimsenin varlığını inkar edemediği namaz hakkında Kur'an'da üç beş kelime zikredilirken, **ekonomi hakkında yüzlerce ayette** yüzlerce kelime söylenmiş bulunmaktadır.

Şu halde bu açıdan bakarak Kur'an'da ekonomi hakkında açık hüküm bulamadıkları için, **İslam'da ekonominin bulunmadığını iddia edenler**, aslında bilmeden (Kur'an'da açık hükümle bildirilmediği için) İslam'da namaz da yok der gibi bir hataya düşmüş oluyorlar. Yoksa Kur'an'da açıkça zikredilmediği için, İslam'da ekonomi olmaz diyenlerin mantığı ile düşünecek olursak, aynı metodu namaz için de uyguladığımız zaman İslam'da namaz da yok neticesine varılır ki, bunu sadece müslümanlar değil, başka din mensupları, **gayri müslimler bile kabul etmezler.**

Muhammed Hamdi Yazır, Bakara Suresinin 274. ayetini tefsir ederken konumuzla da ilgisi bulunan şu fikirleri yansıtmaktadır: İlâhî hikmete ve ilâhî sünnete göre, böyle gece gündüz, gizli ve açık demeyip her zaman ve her durumda infaka devam edebilmek az olsun, çok olsun infak çeşitlerinin en mükemmeli olan bu tarzı, sahibinin kazanç yollarına göre, çeşitli derecelerde değerlendirilmesi ihtimali bulunmaktadır. Bunun temelinde malların faydalanmaya sunulmasıyla, istifçilik ve karaborsadan korunması ve dolaşımın hızlandırılması gibi hayatî, mâlî, iktisadî hikmetler vardır. **En dikkat çekici nokta ise** ferdî ekonomi ile genel ekonomiyi içiçe kaynaştırmasıdır. Toplum düzeninin genel yapısı, servetin topluca dolaşımını engellemeye yönelik istifçilikten **aşırı kâr hırsına** yardımcı olduğu zaman, ekonomik çöküntünün başlamış olduğunu bilmek gerekir.

Ancak daha önce de söylediğimiz gibi, bugün **İslam ekonomisi** bütün kurum ve kurallarıyla teorik olarak ortaya konmuş değildir. İslam ekonomisinin müstekıl bir ilim haline gelebilmesi için, üzerinde daha uzun süre araştırma ve çalışma yapılması ve hatta **yalnız teorik çalışma değil**, aynı zamanda araştırma neticesi elde edilen bulguların uygulamaya konulmasına ihtiyaç vardır. O yüzden biz, gerek kendi çalışmalarımız ve gerekse memleketimizde yayınlanmış olan tercüme ve telif İslam ekonomisini anlatan eserlerin konularında çok iddialı olduklarını ileri sürmüyoruz. Ama bizim bu alanda iddia ettiğimiz bir husus vardır: **İslam'ın ekonomi teorisinin nirengi noktaları** Kur'an ve sünnette belirtilmiştir; dolayısıyla bu nirengi noktalarını birleştirdiğimiz zaman İslam ekonomisinin iskeleti ortaya çıkacaktır.

İslam alimleri geçmişte nasıl İslam hukukunu ortaya koymuşlarsa, bugün yaşayan Müslüman bilginler de kaynaklarına dayanarak İslam ekonomisini teorik olarak, bir doktrin şeklinde ortaya koyacaklardır. Bu hususta ülkemizde çalışmalarına devam eden ilim erbabının gayretleri bize ümit vermektedir. Bir ilmin diğer ilimlerden ayrılarak müstakil bir bilim haline gelebilmesi için, sadece teorik çalışmalar değil, belki bunun yanında sosyal ve siyasi şartların da oluşmasına ihtiyaç vardır. **İlim bir süreçtir**. Bizim temennimiz bugün uygulanmakta olan ekonomik sistemlerin bazı yanlış tarafları bulunması dolayısıyla meydana gelen krizlerin ve ekonomik zulümlerin bir an evvel ortadan kalkması; birey ve toplum olarak insan doğasına uygun olan bir sistemin uygulama alanına geçirilmesidir. İktisadi ekollerden biri olan fizyokrasi mektebine mensup fizyokratlara göre dünyada, varlıklar aleminde böyle doğal bir düzen vardır. Fizyokratların fikir sistemindeki ana prensiplerden birisi de mevcud bütün rejimler arasında, insanlık hesabına en faydalı olanı *doğal düzen*dir. Doğal düzen, dünyayı yaratan kuvvetin istemiş olduğu düzendir. Tanrının kurduğu düzen, insanların düşünebilecekleri suni sistemlerden daha iyidir.

Bize göre bugün dünya bu doğal düzene ancak İslam'ın gösterdiği yollardan, Kur'an ve sünnetin önderliğinde ictihad ve icma ile ulaşabilir. Bu hususta çalışıp ihlas ve samimiyetle emek harcayanlara, ömür tüketenlere şimdiden başarılar dilerim.

SOSYAL MEDYA NEDEN YAYGIN?

Sokaklarda ellerinde cep telefonu ile gezen insanlar, her dakika elinde ki telefona bakan gençler, günün önemli bir vaktini sosyal medya gruplarında gezinerek vakit geçiren insanlar, yaşadığımız son on yılın, herkes tarafından görünüp şikâyet edilen bir fotoğrafı.

Başta facebook ve twitter gibi sosyal paylaşım siteleri, neden bu kadar ilgi gördü? Üzerinde ciddi analizler yapılması gereken bir sorudur bu. Biz yetişkinler dahil, hayatımıza dair birçok şeyi, sosyal medyada paylaşıyor, paylaşma ihtiyacı duyuyoruz.

Her şey, kendi zaman diliminin ihtiyaçları içerisinde ortaya çıkıp, kabul görüyor aslında. İnsanın yaratılıştan gelen ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçları giderilmeyince, farklı yollardan bu ihtiyacını gideriyor.

Gençler Konuşmak İstiyor!

Konuşmak, insanın en temel ihtiyaçlarından birisidir. Dertleşmek, muhabbet etmek, hasbihal etmek gibi kelimelerle anlattığımız bu insani ihtiyaç, gerçek ortamlarda giderilemeyince sanal ortamlarda yapılıyor. İnsanın kendini ifade etmek ve konuşma ihtiyacı vardır.

Kemal SAYAR bir yazısında, çay ve muhabbeti anlatıyor. Anadolu'nun her şehrinde çay ocakları vardır. İnsanlar oralarda buluşup muhabbet ederler. Çay bahanedir aslında. Aile ve komşu ziyaretlerimizde de demlenen çay, muhabbetimizin merkezinde durur. 'Çay muhabbeti' kültürümüzün bir ürünü olmakla beraber, muhabbet etmek, konuşmak, sohbet etmek, her insanın ihtiyacıdır.

Yalnızlığın yaşam biçimi haline dönüştüğü Avrupa'da 'çay muhabbeti' diye bir şey yoktur. Bize özgü olan çay demlemek, aslında muhabbeti demlemek anlamına geliyor. Çay muhabbeti olmayan yalnız insan, poşet çayı icat etmiştir. Poşet çay, muhabbeti kaybeden, yalnızlığını yaşayan Batı kültürünün bir ürünüdür.

Almanya'ya sonradan gidip, 'Almanca konuşma antrenmanı' yapmak isteyenlere, parklarda oturan yaşlı Almanlara selam verip, yanlarına oturmaları tavsiye edilir. Çünkü yalnız kalıp konuşacak kimsesi olmayan yaşlı Almanlar, yanlarına birisi gelince uzun uzun muhabbet ederler. Böylece, Almancasını geliştirmek isteyen kişi için, antrenman yapma fırsatı doğmuş oluyor.

Gençler Beğenilmek İstiyor!

Etrafındaki insanlar tarafından sürekli eleştirilen, hiç takdir edilmeyen gençler, sürekli eleştirildikleri kişi ve ortamlardan kopuyorlar. Evde anne babası, okulda öğretmenleri, mahallede akrabaları tarafından sürekli eleştirilen gençler, kendilerini gösterecekleri ortamlar arıyorlar.

Facebook (Feysbuk) gibi sitelerde 'beğen' tuşunun varlığı, insanın beğenilme ihtiyacından kaynaklanıyor. Yakın çevresinde muhabbet görmeyen, sözleri takdir edilmeyen gençler, kendilerini sosyal medyada ifade edip, takdir toplama, ilgi çekme gayreti içine giriyorlar.

"Bugün paylaştığım şey, yüzlerce beğeni aldı" veya "Son paylaştığım sözün kaç RT aldığını gördün mü?" gibi cümleleri gençlerden çok sık duyarsınız. Paylaştıklarının beğenilmesi ve tekrar paylaşılması, gençlere kendini beğendirme ve ifade edebilme duygusu yaşatıyor.

Bu duyguyu evinde, okulunda, çevresinde yaşayamayan gençler, kendilerini ifade edebildikleri ortamlarda vakit geçirmeyi tercih ediyorlar.

Facebook'ta (Feysbuk) kendisi gibi düşünen insanlarla arkadaş olup muhabbet eden gençler, twitter'de (tuiterde) ilgilendikleri, düşüncelerini merak ettikleri insanları takip ediyorlar.

Evdeki Muhabbet!

Sürekli tebessüm eden ve hayata pozitif bakabilen bir iş arkadaşım vardı. Hayata gülümsemesi, hiçbir iş ve olaydan şikayetçi olmaması, etrafına enerji dağıtıyor olması dikkatimi çekmişti. Zaman zaman bu halini merak ettiğimi kendisine söylerdim. Birlikte çalıştığım süre içerisinde, aile hayatına dair paylaştığı bir olay, benim aradığım cevabı bulmamı sağladı.

"Bizim evde akşam yemekleri en az iki saat sürer" diye söze başlayınca, "Nasıl yani?" diye sormuştum. Çocukluk yıllarından bu yana, onlarda bir aile geleneği olan akşam yemeği ve muhabbetlerini anlatmıştı bana.

"Bizim evde akşam yemekleri aile toplantısı gibi yapılır. Annem misafir odasındaki sofrayı donatır, çayımızı demler ve biz başlarız muhabbete. Yemek, çay ve meyve servisi arasında, herkes gününü anlatır. Babam işlerini, annem ev ve komşu muhabbetlerini, biz işyerinde veya okulda yaşadıklarımızı paylaşırız o sofrada. Kardeşimin taklitleri, ablamın esprileri akşam muhabbetlerimize tat verir. Ben kendimi bildim bileli, babam haberlerini izledikten sonra, annemin 'Haydi sofraya!' cümlesini duyarım. İki saatten önce kimse kalkmaz o sofradan."

Evinde böylesi bir muhabbet ortamında büyüyen iş arkadaşımın, muhabbet ihtiyacını evde gidermesinin huzurunu yüzünde görebiliyordum. Yüzü gülen, hayata pozitif bakan, sosyal medyayı yaşıtlarına göre çok daha az kullanan o arkadaşım, aile içi muhabbetin ve kendini doyasıya ifade edebilmenin insan psikolojisine katkısını gösterdi bana.

Biz, gençleri takdir etmezsek, takdir gördükleri yerleri, bize tercih ederler.

Biz, gençleri dinlemezsek, gençler kendilerini dinleyen / dinlemek zorunda kalan yerleri tercih ederler.

Biz, gençlerle tartışmazsak, gençler rahatça tartışmalarda kendilerini ifade edebildikleri ortamları tercih ederler.

Biz, gençlerle konuşmazsak, gençler rahatça konuşabildikleri ortamları tercih ederler.

Said ÇAMLICA

MEHMET FİKRİ'NİN

TOPLUMSAL VE FELSEFÎ DÜŞÜNÜ-1

Mehmet Fikri geçen yüzyılın 30'lu yıllarında mütefekkir bir şair olarak kültür hayatımıza katıldı. Ölümüyle ilgili Osman Ezherî (Sungur) "Fikri'nin ölümü, bizde fikrin ölümüdür" diyordu.

Gerçekten de ozan şiir, öykü ve öteki yazılarında belirli toplumsal fikirler savundu, "Medeniyet" gazetesinde Gazali ve İslâm felsefesine dair 23 tefrika yayınladı.

Ozanın düşün yapısı yaşadığı çağın izlerini taşımaktadır. Bilindiği gibi, XX. yüzyılın ilk yarısında çok çalkantılı ve çelişkili olaylar yaşandı. Balkan ve Birinci Dünya Savaşlarını Rusya'da patlak veren "sosyalist devrim" izledi. Bazı Avrupa ülkelerinde faşizm iktidar oldu. Bulgaristanda iktidara gelen otoriter çevreler, hele de 19 Mayıs 1934 tarihinde gerçekleştirilen askerî darbeden sonra iktidara gelen hükümetler etnik azınlıkların hak ve özgürlüklerini kısıtladılar, Türkiye Cumhuriyetinde Millî Kurtuluş Savaşından sonra reform hareketi başladı; hukuk, siyaset ve kültür laikleştirildi. Bu alanda bazı aşırılıklar Kemalizmin komünizmin bir özel belirtisi gibi algılanmasına yol açtı.

Daha XIX. yüzyılın sonlarında ve XX. yüzyılın başlarında İslâm dünyasında ve Türkiyede ortaya çıkan İslâm modernistlerinin etkisiyle bu dönemde Bulgaristan Müslümanları arasında da bir ıslahatçı grup belirdi. Bunların en seçkinleri Şumen Nüvvâb okulu öğretmenlerinden Yusuf Ziyâeddin Ezherî (Şeyh Efendi), Osman Seyfullah ünlü İslâm modernsitleri Cemaleddin Afganî ve Muhammed Abduh'un etkili olduğu Kahire'deki el-Ezher Üniversitesinde okumuşlardı. Kıvamüddin Nur Muhammed ise daha fazla Türkiyeli İsmail Hakkı İzmirli ve Elmalılı Muhammed Hamdi gibi ulemadan etkilenmişti. Mehmet Fikri de mütefekkir şair Mehmet Akif'i örnek almıştı.

Bu grup manevî hocalarını izleyerek ictihad yoluyla İslâm düşüncesinde yenilik yapma çabalarına girişmiştir. Dini bidat ve hurafelerden arındırarak özüne dönülmesi, yeniden bilim ve felsefeye açılması uğrunda belirli çalışmalarda bulunmuşlardır. Çoğu İslâm uygarlığı ile Batı uygarlığı arasında tarihsel bir bağ bulunduğu fikrini kabullenerek Avrupadaki buluşlardan yararlanmayı yeğlemişlerdir. Islahatçılar özellikle eğitim alanında belirli reformlar yaparak Bulgaristan Müslümanlarının sosyal ve kültürel alanda kalkınmalarını istiyor ve bu doğrultuda çaba harcıyorlardı.

Bu akımla Mehmet Fikrinin görüşleri arasında bir yakınlık göze çarpmaktadır. Düşün yapısı irdelenince, modernistlikle gelenekçilik arasında bulunan bir ılımlı ıslahatçılık ortaya çıkmaktadır.

Ozanın dünya görüşü ve idealinin başlıca kaynağı İslâm ve İslâm düşüncesiydi. Ülküsü, ideali kendi deyimiyle "hüviyyet-i milliyyeyi", yani millî kimliği korumak ve milleti yükseltmekti. Millî kimlik deyince de her şeyden önce İslâmî kimliği anlıyordu. Mehmet Fikri imanı bütün gerçek bir Müslümandı. Şiir, öykü ve makaleleriyle İslâmiyeti ve onun gerçek özünü savunuyordu. Onun kanaatınca "her Müslüman dini müdafaaya memurdur" (Medeniyet, sa. 154). Kendisi İslâm ile ilgili tüm güncel sorunları ele alan yazılar yazarak yeni çağda da dinin önemli rol oynadığını açıklamaya çalıştı. Çünkü "dinde manevî ve maddî hayatı besleyecek gıdalar çoktur, ama Müslümanlar ondan istifade edememektedirler." (Medeniyet, sa. 149). Bu nedenle belirli bir dönem yönettiği "Medeniyet" gazetesinde yayınladığı "Kur'ân ve Çağın Sorunları" bu çabanın en açık ürünüdür. "İslâm ve İnsan" yazısında asıl insanın ruh, ruhun ise din anlamına geldiğini dile getirdi. "Din ve Hayat", "Ruh" ve benzeri yazılar aynı görüşü yansıtmaktadırlar.

Dine ise ıslahatçı, ilerici açıdan yaklaşıyordu. Din-i İslâm'ın tabiî ve mantıklı bir din olduğu görüşünü savunuyordu. Bidat ve hurafeleri yeriyor, dinin bunlardan temizlenmesini öneriyordu. Hazreti Muhammed'in "Hikmet müminin yitiğidir" buyruğuna yaslanarak İslâmiyet'in bilime açık olduğunu belirtiyordu. Islahatçı ve akılcı ulema ve filozofların "dinin terakkiye mâni olmadığı" fikrini içtenlikle savunuyordu. Geri kalmışlığın nedenini dini bilmeme ve tam olarak uygulamamada arıyordu. Öteki ıslahatçılar gibi, ozan da dinî bilimlerin o dönemde bulundukları durumundan ve ulemanın bilimsel çalışmalarından endişelendiğini açıkça dile getiriyor, "dincilerimiz dini, fencilerimiz fenni bilmiyor" (Medeniyet, sa. 184) diye yakınıyordu. Geri kalmışlığın nedenini ulema sınıfının çalışmalarında arıyordu.

Mehmet Fikri, dinin bilimle çatışması şöyle dursun, bilim istediğine inanıyordu. Zira ona göre, her yeni bilimsel buluş herhangi bir dinî kuralı tastiklemektedir (Medeniyet, sa. 156).

Mehmet Fikri, din ve felsefe ilişkileri konusunda meşşâî okulu ve ıslahatçıların görüşlerine yakın görüşler savundu (Medeniyet, sa. 197-224).

Gerçi İslâm felsefesinde beli-

ren akım ve ekolleri Gazâlî'nin görüşlerine dayanarak tanıttı. Ama mutezile ve meşşâî okulunun akılcılığını eleştiri konusu yapmadı. Kindî, Fârâbî, İbn Sînâ ve hatta İbn Rüşd'ü büyük filozof olarak niteledi. Fârâbî'yi İslâm felsefesinin en büyük temsilcisi, İbn Rüşd'ü de dini felsefe ile telif ettiğini (bağdaştırdığını) vurguladı.

Mehmet Fikri, felsefenin dayanağının yalnız Yunan felsefesi olmadığı kanaatındadır. Düşünürümüz Kindî, Fârâbî, İbn Sînâ ve İbn Rüşd, Aristo felsefesini hakikata en yakın buldular. Ama bir çok meselede başka yol izlediler. Böylece müstakil İslâm felsefesi oluştu, Kindî, Fârâbî, İbn Sînâ ve İbn Rüşd gibi büyük İslâm feylesofları yetişti. Gazâlî de bunlara katıldı. Bunlar dinî akideyi müdafaa ederken felsefeye müracaat ettiler. Felsefeyi dinin usul ve esâsatı ile telif ettiler (bağdaştırdılar).

Öte yandan Mehmet Fikri, Gazâlî'nin felsefeye yönelttiği eleştirileri de aktarıyor ve onları destekler görünüyor. Haklı olarak her şeyden önce Allah Teâlâ'nın varlığı ile ilgili filozofların bazı hatalı görüşlerini açıklıyor. Özellikle Allah Teâlâ'nın yaratıcı ve emrediciliğine gölge düşürmelerini Gazâlî'nin zındıklık olarak nitelediğini belirtiyor. Mehmet Fikri, Gazâlî'nin Allah Teâlâ'nın ilminin sınırsız olduğu görüşüne de katılmaktadır. Yani Cenâb-ı Hak yalnız tümelleri değil, Bununla birlikte Mehmet Fikri, bazı sırf felsefî konularda Gazâlî'yi destekler görünüyor. Örneğin, o da Gazâlî gibi, olayların arasında nedensellik sonuç bağı (kauzallık) olmadığı kanaatındadır. Daha doğrusu, bu bağ nedensel değildir.

Mehmet Fikri, uzam (mekân) ve zaman konusuna da Gazâlî görüşü açısından yaklaşımda bulunmaktadır. Gazâlî'ye göre, zaman ebedî değil, hareketin ürünüdür. Hareketsiz ve hareketin dışında zaman yoktur.

Bilgilenme konusunda Gazâlî'yi desteklerken kendi düşün tarzı ile çelişkiye düşmemeye çalışmaktadır. Gazâlî duyumsal algılamayı, ne de aklı güvenilir bilgilenme aracı olarak kabullenmektedir. Baştan algılamayı (idrâk) başlangıç olarak kabullense de daha sonra sezgiyi (keşf) başlıca kaynak olarak kabul etmekte, "Akıl, akide-i dîniyenin kaynağı olamaz" diye yazmaktadır.

Mehmet Fikri'ye göre, din kalbe, bilim ise akla yaslanmaktadır. Dolayısıyla ne dini akılla temellendirmeye çalışmalı, ne de keşfin, yani mistik bilgilenmenin rolü abartılmalıdır. Ama aynı zamanda hakikatın keşfi yolu, sufi yoludur, diyor. Genel olarak Gazâlî-İbn Rüşd tartışmasında Gazâlî'yi haklı buluyor.

Mehmet Fikri'nin sanat felsefesi, estetik görüşleri sufizmin sanat anlayışından fazla Tanzimat edebiyatı doğrultusundadır. Varlığı algılama biçimi sufizmin vahdet-i vücût tezine yaslanan görüşlerinden farklıdır. Hâlik ile mahlûk arasında kesin ayrım yapan Sünnî yaklaşımı kılavuz edinmişe benziyor. Şiirlerinde mutlak varlığa ulaşmayı amaçlamıyor. Bâtınî olanı kavrama yerine zâhiri, somut gerçeği betimliyor. Konusu tasavvuf aşkı değil, somut gerçek, Müslümanların sefil yaşamıdır. Eğer şiirlerinde aşk aranacak olursa, bu ıslahat ve ilerleme aşkıdır.

Somut gerçeği betimleme biçimine gelince, oldukça bileşik bir sanat ustalığı ile karşılaşıyoruz. Şiirlerinde İslâm nazmına özgü elemanlar var; lafız, vezin, kafiye ve manasına dörtlüklerinde aynı ide tekrarlanmıyor, geliştiriliyor. Dili halk diline yakın, anlaşılır bir dil. İşte bu tarz onu Divan şairlerinden uzaklaştırarak Tanzimat ekolüne bağlıyor. Estetik felsefesinin temelinde "sanat için sanat" değil, "halk için sanat" ilkesi yatıyor. Şiirinde sanat ile felsefe birleşiyor, ama soyut bir felsefe yapılmıyor. Müslümanların, özellikle Bulgristan Müslümanlarının somut durumu dile getiriliyor, gençilk eğitim alanında seferberliğe çağrılıyor.

Sosyal görüşlerinin odak noktası milletin kalkınması ve kimliğini korumasıdır. Mehmet Fikri'nin sözlüğünde millet, ümmet anlamına geliyor, kanımca. 23.V. 1938 tarihli "Mideniyet"te "Millet söz olunca, hars, mâzî hâtıralarıyla istikbâl emelleri bir olan bir kitleyi anlıyoruz. Dâire-i İslâma girenler, ne çeşit dil konuşurlarsa konuşsunlar bir millet sayılır. Millet-i İslâmiyeye dâhildirler."

Mehmet Fikri, Türkçülüğü ve Ziya Gökalp'in görüşlerini eleştirdi. Öyle ki, "hüviyyet-i milliyyeyi" korumak, İslâmî kimliği koruma anlamına gelmektedir. Ama Mehmet Fikri her şeyden önce, Bulgaristan müslümanlarının kimliğini korumayı amaçlamaktadır. Tüm İslâm dünyasının ilerlemesini arzulamakla birlikte başlıca ideali Bulgaristan Müslümanlarının kalkınmasıdır. Aynı zamanda Bulgaristan Müslümanlarının kaderinin vatanın kaderine bağlı olduğu bilincindedir. Bu bağlamda Bulgaristan vatanına olan sevgisini betimlemektedir. "Pirin" şiirinde vatanın güzelliklerini dile getirmektedir:

Güzel Pirin, güzel Pirin!
Yaz günleri sen pek şirin.
Hoş hoş kokar çiçeklerin
...
Yazın cennet gibi şirin!

Vatan sevgisi ise aynı adı taşıyan şiirinde görülmektedir :

Hepimizin öz anası
Sensin güzel, şirin vatan.
Gönlümüzün hep duâsı:
Yaşa, var ol, Bulgaristan!

"Bulgar Bayrağı" adındaki şiirinde aynı duyguları yansıtmaktadır:

Pek mânâlı üç rengin
Yok dünyada hiç dengin
...
Senin için ben kurban
Olacağım her zaman.
Vatanımın üstünde
Hür ve mağrûr dalgalan!

Bazıları, Müslüman azınlığına ve özellikle şaire karşı yapılan haksızlıkları göz önünde bulundurarak Mehmet Fikri'nin söz konusu şiirlerini iktidara yaranmak için yazmış olacağını ve buna rağmen "paçayı kurtaramadığı" kanaatini ileri sürüyorlar. Böylesine bir iddia Mehmet Fikri'nin düşün ve kişiliğine ters düşmektedir. Ozan, genel anlamda vatan ve vatanseverlikle vatanın geçici somut durumu arasında ayrım yapabilmiştir.

Doç. Dr. İbrahim YALIMOV

5. sayfadan devam

Kur'an ise 23 yıl boyunca nazil olmaya devam etmiştir. O halde Hz. Muhammed'in Kur'ânı Varaka'dan o bir defalık karşılaşmalarında aldığını ve sonra da 23 yıl boyunca insanlara tebliğ ettiğini kabul etmek mantığa uymuyor.

Üçünü cevap: Eğer bütününü ondan almayıp yarısını veya -haşa!- bir kısmını ondan aldığını kabul etsek, bu da gerçeğe uymayacaktır. Zira yukarıda da zikrettiğimiz gibi, o zaman da ayrı ayrı kişilerin stilinde farklar olacaktı. Üstelik vahyin 6 ay gibi bir süre kesildiği de biliniyor. Varakanın Hz. Muhammed'le karşılaşmasından hemen sonra öldüğü de muhtemel.

Kur'ânı her ikisinden ve başkalarından da öğrendiği iddiasına gelince

Bir sıra oryantalist Muhammed (s.a.s.)'in rahip Bahira ve Varaka'dan bazı şeyleri duyduğu ve ondan sonra da kendisinden bazı şeyleri ilâve ettiğine ve geliştirdiğine dair teoriler de ortaya atmıştır. O çağda Araplar arasında şiir sanatının çok gelişmiş olduğu biliniyor. Fakat bu nazariye de kabul edilemez, çünkü tarihi kaynaklar hiç bir yerde Hz. Muhammed'in yazar veya şair olduğunu belirtmiyorlar. Kesinlikle bilinen ise onun okur yazar olmadığıdır. Öylyese 40 yaşına kadar bir dörtlük dahi söylememiş olan bir kişinin bilgisini artırarak Araplar arasında en büyük ve en meşhur şair olacağını nasıl kabul edebiliriz?

Burada Allah Tealâ tarafından nazil edilen Kur'ân dilinin Allah Rasulünün sözleri olan hadislerden köklü bir şekilde ayrıldığını söylemeden de geçemeyiz. Bu ise Kur'ânın Rasulüllah tarafından "uydurulmadığını" gösteren en büyük delillerden biridir. Çünkü eğer öyle olsaydı, Kur'ân ile hadisler arasındaki fark olmayacaktı.

Oryantalistler ve misyonerler bazen her türlü mantığın ötesine geçerek İslâm kaynaklarında asla karşılanmayan ve kendi uydurdukları olayları, tarihleri ve efsaneleri bir araya getirerek istedikleri bazı şeyleri ispat etmeye çalışmaktadırlar. Fakat bu uydurmaları ispat için delil olamaz, çünkü iddiaları tarihi gerçeklere dayanmamaktadır. Biz, Müslümanlar da onların aklına ve mantığına uysak, o zaman İsa (a.s.) İncili Yahudilerden kopya ettiğini, hattâ Yahudi bilginlerinden çaldığını söyleyebiliriz, çünkü İncilin kendisinde bu gibi veriler vardır ve İsa peygamber yıllar boyu Yahudiler arasında bulunmuş, onların öğrencisi olmuştur.

İsa (a.s)'ın İncili Yahudilerden aldığını, kopya ettiğini ve Peygamber olmadığını söylemeyi bize kim yasaklayabilir? Fakat biz, Müslümanlar, olarak, onun Allahın büyük elçilerinden biri olduğuna inanıyoruz. Öyleyse ona karşı yalancı iftiralar savuramayız. Biz, ona kitap verildiğini kabul ediyor, ancak zaman içinde bu kitabın öğrencileri tarafından tahrif edildiğini, bozulduğunu biliyoruz.

PEYGAMBERİMİZ..

HATALARA KARŞI TAVRIMIZ

Hataya düşmek her insanın yaratılışında vardır. Hataya düşmeyen veya böyle bir özelliği bulunmayan insan yoktur. İnsanı en iyi bilen ve tanıyan Allah, hataların arka planında insanlar için büyük hikmetler gizlemiştir. Nitekim Rabbimizin bizim hakkımızda murad ettiği herşeyde mutlaka bir hikmet vardır. Hata sonucunda arka planda duran en önemli hikmetlerden birisi ise akıllanmak ve gelecek engel ve hatalara karşı daha olgun bir tavır sergilemektir. Nitekim Rabimizin de bizden istediği budur. Olgunlaşmak ve hataların farkına varabilmek.

Unutulmamalıdır ki, geçmiş ümmetlerin helak olma sebeplerinden birisi, toplumda işlenen hatalara karşı tavır almamaları ve sessiz kalmalarıdır. İşte bu yüzdendir ki, işlenen hatalara karşı sessiz kalmaması ve duyarlı olması Müslümanın temel vazifelerindendir. Bu vazifeyi terk etmek, Allah'a ve Rasulüne itaatsizliktir. Bu vazifeyi terk etmenin tam aksine Müslümanların bir binanın tuğlaları gibi tek bir vücut olmaları emredilmiştir. Bize düşen, şahsi hatalarımıza karşı istiğfar etmek ve başkalarının hatalarına karşı da kırıcı üslûplardan kaçınarak ve ıslah edici bir metot sergileyerek düzeltmeye çalışmaktır, ki bu da zaten temel mükellefiyetimizdir.

Bu bağlamda bir diğer ve çok önemli olan husus da şudur ki, bu görevi yerine getirirken kendi nefsimiz için ıslahtan kaçınmaktır. Eğer bu görevi kendi nefsimiz için değil de Allah için yapacak olursak, işte o zaman başarılı sonuçlar elde etmekle beraber toplum huzur bulur ve Müslümanların arasındaki dayanışma, sevgi ve şefkat artar.

Günümüzde dünya üzerinde yaşayan Müslümanlar hakkında bir genelleme yapacak olursak, dert, ızdırap ve sıkıntılar onların yakalarından düşmüyor. Suriyede, Mısırda, Arakanda ve diğer yerlerde yaşayan Müslümanlar bir çaresizlik içerisinde „Allahın yardımı ne zaman gelecek?" nidalarıyla beraber her gün yüzlerce kardeşimiz şehit düşüyor.

Peki Müslümanlar neden bu halde? Müslümanlar neden garip? Bu soruların cevabı vardır elbet. Biz, aciz kullar, bir kenara çekilerek, bırakalım da bunun cevabını alemlerin Rabbi olan Allah versin. Rabbimiz (c.c.) Kur'ân-ı Kerimde bizlere mealen şöyle buyurmaktadır: „Onlar (o müminler) ki, eğer kendilerine yeryüzünde iktidar verdiğimiz zaman, namazı kılarlar, zekatı verirler, iyiliği emreder ve kötülüklerden (hatalardan) men eder, sakındırırlar, bütün işlerin sonu yalnızca Allaha aittir." (el-Hacc: 41).

Bu ayetten de anlaşıldığı üzere, iktidarsızlığın ve dünya çapında Müslümanların belirli bir yere gelememelerinin ana sebeplerinden biri, işlenilen hatalara karşı düzeltici ve ıslah edici bir metot sergileyememektir.

Allah, Kur'ân'ın bir çok bölümünde hataları düzeltme, onun şeriatını ayakta tutmaya çalışma ile ilgili birçok mesaj vermektedir. Bize düşen „bana ne!" demekten sakınmak ve Allah için toplumu ıslaha çalışmaktır. Allah, yeryüzünde yaşayan ve çaresizlik içerisinde bulunan bütün Müslüman kardeşlerimize, tek bir vücut halinde yaşamalarını ve hareket etmelerini, hatalara karşı duyarlı olmalarını nasip ve müyesser eylesin.

Süleyman Mehmed
(V. Tırnovo Bölge Vaizi)

“Kızım, Sen Bu Yoldan Sakın Ayrılma!”

Dergimizin sayfalarında bu söyleşimizi kabul ettiniğiniz için size teşekkür ederim. Başlarken önce kendinizden bahseder misiniz?

Esasen ben size teşekkür ediyorum, Hocam. Düşünüyorum da yıllar ne kadar çabuk geçti ki, bir zamanlar Sizin öğrenciniz iken, bugün bir öğretmen olarak yeniden Sizinle güzel bir söyleşiyi gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyorum.

1977 yılında Kubrat (Balbunar) da doğmuşum. Eskiden olduğu gibi halen Deliormanın nüfusça önde gelen köylerinden sayılan Karaağaç (Brestovene), büyüyüp yetiştiğim baba ocağıdır. Pek tabi, olarak ilk okulu köyümde ikmal ettim. Orta okula devam ederken, herkesçe malum, Türkiye'ye büyük göç başladı. Aman Allahım, ne günlerdi!... Herşeyimizi hiç yokmuşçasına geride bırakarak otuz kilo bagajla yirmidört saat içerisinde ülkeyi ilk terkedenlerden olduk. Tam beşinci sınıfı bitiriyordum ki, olanlar olmuştu. Şimdi Türkiyedeydik artık ve yepyeni bir ortamda buluverdik kendimizi. Fakat ne evimiz barkımız, ne de paramız vardı. Hayata tutunmak gerekiyordu. Onbir yaşında aileme yardım etmek için bir eczanede kalfa olarak getirgötür işlerine başladım. Anlattıklarım bir çocuğun hafızasında yer edebilecek acı gerçekler. Bugün Sûriyeli mültecileri görünce hep çocukluğumun o buruk anları aklıma gelir. Hal böyleyken yaklaşık iki yıl sonra, şöyle veya böyle köyümüze geri döndük. Kaldığım yerden iki yıl gecikmeli olarak tahsilime devam ettim ve zorluklara rağmen orta okulu başarıyla bitirmiş oldum. Bundan sonra Allahın takdiri hayatımda farklı bir sayfa açıldı. Babamın nasihatiyle komunizm sonrası, yani 90'lı yılların başlarında, Rusçuk'ta tedrisata açılan İmam-Hatip Lisesine kaydoldum ve 1998'de oradan okul birincisi olarak mezun oldum.

Bilgi ilgiyle başlıyor diyebiliriz. Sizdeki okuma, bilme ilgisi ne zaman ve nasıl başladı?

Rahmetli babaannemin sülalesi “Hatipler” olarak bilinirmiş. Eskiden köyümüzün hocaları çoğunlukla hep bu sülaleden gelirmiş. Bugün yaşı ilerlemiş olmasına rağmen Karaağaç, aşağı mahalle cami imamı sözkonusu sülaleden gelen dayım Hafız Niyazi'dir ve benim ilk Kur'ân hocamdır. İmam-hatibi seçmemde onun da parmağı var diyebilirim. Fakat esas bilme ilgisi, yukarda da bahsettiğim gibi, Türkiyede kaldığımız zaman zarfında oluşan kopukluk ve bende yarattığı hüzün ve okuyamama özlemidir. Bulgaristana dönerken Kapıkuledeki görevlilerce elime verilen dînî içerikli kitapları hiç unutmam. Onları defalarca okumuştum, çünkü o zamana kadar o tarz kitapları hayal bile etmemiştim. Zannedersem o kitapçıklar benim ilk ilâhiyat eğitmenlerim oldu. Liseyi bitirir bitirmez kaydımı Rusçuk Hukuk Fakültesi'ne yaptırmıştım.

Ne var ki, imam-hatip okulu yıllarımda herkesçe sevilen Muammer Tan hocamın her fırsatta bana söylediği: “Kızım sen bu yoldan sakın ayrılma” sözünü göz ardı etmişim. Muammer hocamızı onun yanında Kur'ân okuyanlar iyi bilir. İlmiyle, ameliyle, maneviyatıyla örnek bir insandı.

Bir gece sıradışı bir rüya gördüm ve hukuk fakültesine gitmekle doğru bir seçim yapmadığımı anladım. Bizde rüya ile amel edilmez, ama, bu farklı bir rüyaydı. Hâlâ hatırlarım, rüyamda Muammer hocamın arkamdan yüksekçe seslendiğini ve dönüp ona bakınca bana unuttuğumu hatırlatırcasına: ”Kızım ben sana demedim mi, bu yoldan ayrılma”diye. İşte bu rüya sonrasında ben Sofya Yüksek İslâm Enstitüsüne kaydolmaya karar verdim ki, burada da kalmayarak ilâhiyat eğitimim Ankara Üniversitesine kadar uzandı, hamdolsun.

İslâm Enstitüsünün ilk ve en başarılı öğrencilerindendiniz. Enstitüde o yıllarda henüz doğum sancılarını yaşıyordu. Ne verdi size Yüksek İslâm? Ne gibi anılarınız var o yıllardan?

Sizlerde hatırlarsınız 1998 yılında Enstitü yarı yüksek eğitim proğramından Yüksek İslâm proğramına geçti. Ben ve arkadaşlarım bu proğrama dahil olan ilk öğrencilerdendik. Doğrusu buna çok sevinmiştim. Ciddi bir sınav neticesinde eğitime başlamıştık. Yerimiz-yurdumuz dar olmasına rağmen arkadaşlar ve hocalar arasında farklı bir atmosfer hakimdi. Herkes birşeyler hedefliyordu. Görünürde istikbal adına yeşil ışık yoktu ama umutlar ilerdeydi. O günkü kısıtlı şartlar bizi yıldırmadı. Daha da güzel olanı, siz hocalarımızın gayretleriyle yitirilen dînî ve millî kimliklerimizi geri kazandık. Bu önemli kazanç parayla alınamazdı.Yüksek İslam Enstitüsü tamamen yeni programla eğitim gören ilk mezunlarını 2002'de verdi. Bugün o mezunlardan üç kişi farklı bölümlerde doktora eğitimlerini tamamlamak üzeredir. Bir kişi Kars Üniversitesi'nde öğretim elemanı. Başmüftülüğümüzün eğitim sorumlusu ve bazı bölge müftüleri bahsettiğim mezunlardandır.

Hocam, dört yıl Sofya'da okur da hiç anılarımız olmaz mı? Gerek o dönem hocalarımızla, gerekse okul arkadaşlarımızla roman konusu olabilecek anılarımız var. Tabi, onların hepsinden bahsetmek mümkün değil. Fakat unutamadığım enteresan bir hatıramdan bahsetmek isterim. Hayatımda hiç dersten kaçtığımı hatırlamam. Gelin görün ki, bir defasına mahsus olmak üzere ben de dersten caymış oldum. İsmâil Cambazov hoca İslam tarihinden yazılı yaptıracağını bildirmişti. Sınava dakikalar kala boş kâğıt ve kalemimi sıranın üzerine bırakarak sınıf odasını terkettim. Sınıf arkadaşlarım: ”Madem Selime yok, biz de cayalım” demişler. Hoca, odaya gelmiş ve ne görsün. Bembeyaz kâğıtlar sıraların üzerinde, ortalıkta ise hiç kimse yok. Şimdi düşünüyorum da, hangi akılla yapmışım bunu diyorum. Olur ya öğrenci psikolojisi... Cambazov hoca bu olayı unutmamış olacak ki, yıllar sonra Sofya'da görüştüğümüzde: ”Kızım, filan zamanlar toplu olarak o dersten kaçma işini sen organize etmiştin değil mi diye sormaz mı?”

Yüksek İslam'da aldığınız bilgilerle yetinmeyerek daha da bilgilenmeyi istediniz. Yolunuz sizi nerelere götürdü?

Doğrusu her fırsatta Yüksek İslâm Enstitüsü mezunu olduğumu gururla söylü-

yorum. Bugünkü mevcut öğrencilere de enstitüyü asla küçümsememelerini tavsiye ediyorum. İleriye ve daha yükseklere giden yolun bu müesseseden geçtiğini her fırsatta dile getiriyorum. Bu eğitim yuvasını yükseltip yaşatacak olan bizim çalışkan ve vefalı gençlerimiz olmalıdır. Bunu idrak ettiğimizde başarının çıtası da yükselecektir.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ilmin beşikten mezara kadar olduğunu ifade ederler. İlim yolculuğu zordur. Sabır ve bedel ister. Enstitüyü bitirir bitirmez (artık) evli olarak hayata atıldık. Sınıf arkadaşım olan eşim Osmanpazarı kasabasında imamlığa başlamıştı. Bu arada evimizin neşesi oğlumuz dünyaya geldi. İşte bu şekilde geçip giderken bizim oralarda düzenlenen bir toplantıya enstitüden hocamız İbrahim Hatiboğlu da davet edilmiş.

Bizden sonra hocamız Türkiye'ye dönmüş ve Uludağ Üniversitesinde göreve başlamıştı. Toplantı biter bitmez, bizim haberimiz olmadan, Hatiboğlu hoca -çat kapı- Osmanpazarındaki evimize uğradı. Tarihi bir an ve dönüm noktasıydı... Uzatmadan sadede geldi ve; "Arkadaşlar, bir an önce toparlanmalısınız. Bu eğitimle kalmamalısınız. Biliyorum çocuğunuzu bırakmak size çok zor gelecek, ama sabırla gayret ederseniz mutlaka başarırsınız" dedi.

Kısa bir zaman sonra eşimle Ankara Üniversitesine hareket etmek üzere hızlıca kayıtlarımızı yaptırdık ve henüz bir yaşını doldurmamış olan çocuğumuzu ebeveynlerimize emanet ederek yaşlı gözlerle eğitime devam dedik. Bazen bunları anlatıyorum da dinleyenlere hikaye gibi geliyor. Çok şükür, alnımızın akıyla bu meşakkatli yola devam edebildik ve eğitim adına oldukça mesafe katettik diyebilirim. İşte, İslâm Enstitüsü denilen bu küçük müessesenin yolu bizi ummadığımız büyük kapıların eşiğine getirdi.

Birçoklarından farklı olarak Bulgaristan müslümanlarının dînî öğretim ve eğitimi alanında çalışmayı seçtiniz. Bu uğurda ilk adımınız Rusçuk İmam-Hatip Lisesinde çalışmanız oldu. Bu okulumuzdan iyi deneyimlerle ayrıldınız zannediyorum?

Bir insanın yıllar sonra mazide öğrenim gördüğü irfan yuvasına eğitmen olarak dönmesinden daha güzel bir duygu olamaz. Az bir zaman için de olsa Rabbim bu duyguyu bana yaşattı. İlk geldiğimde gözlerim hep eskiyi aradı. Benim okuduğum dönemlerde burada yüz civarında kız öğrenci vardı. Okula ilgi çok fazlaydı. Eğer kendimizi aldatmayacaksak şimdiki durum geçmişe nazaran durgun ve sönük, maalesef. Tabi, bunun sebeplerini burada tartışacak değilim. Şahsım adına samimiyetle söyleyebilirim ki, orada bulunduğum sürece gayem bir kişiye dahi olsa faydalı olabilmekti. Genç kızlarımız geleceğin anneleri olacaklarına göre her hâlükârda düzgün yetişmeleri gerekir. Seküler ortam çok acımasız. Buna karşılık değerlerini bilen, özüne ve kültürüne sadık gençler yetiştirme ruhunu kazanmalıyız derim. Bugün nerede ve kiminle olduğumuz çok önemli değil, ne yaptığımız, kimin için uğraşı verdiğimiz ve beklentilerimizin hangi doğrultuda seyrettiği daha önemlidir.

Rusçuk İmam-Hatip Lisesinde görevim sayesinde haliyle bende bazı tecrübeler edindim elbette. Şüphesiz onlardan bir kısmı, bundan sonraki atacağım adımlar konusunda da bana yardımcı olacaktır.

İslâmın kadın anlayışını pekâlâ biliyorsunuz. Bizde Müslüman kadınları bu anlayışın neresinde? Toplum neresinde?

Evet, hiç şüphesiz, dinimiz İslâm kadına apayrı bir değer vermiştir. Bu değeri anlamak için İslâm öncesi kadınla, İslâmla şereflenen kadının statüsünü mukayese etmek yeterli olacaktır. Cahiliye döneminde utanç vesilesi sayılan kız evlatları İslâm sayesinde baştacı edilmişlerdir. Bugün Müslüman kadın profili sosyal hayatın dışındaymış gibi yansıtılmaktadır. Öyle veya böyle toplumdan soyutlanmak istenmektedir. Bunun çok örnekleri var. Yirmi küsür yıldan beri dînî müesseselerimiz mezunlar veriyor ki, bunların arasında epey hanım kardeşlerimiz de var.

Onların büyük çoğunluğu kaderlerine terkedilmiş ve kendilerine adeta "sen ev hanımı ol yeter" mantığıyla bakılmıştır. Halbuki hakikatin penceresinden baktığımızda böyle mi olmalı? Maalesef, Müslüman kadınlarımız bilinçlendirilmediği için islâmî değer anlayışından çok uzaklar. Haliyle farklı bir toplum da beklenemez. Son cümleyi kadın faktörünün önemine işaret eden meşhur bir söylemle noktalamak isterim. "Bir erkeği yetiştirirseniz sadece bir erkek yetiştirmiş olursunuz, fakat bir kadını yetiştirirseniz bir aileyi yetiştirmiş olursunuz."

-Bizde Müslüman-Türk kadınının geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Siz de bilirsiniz ki, kişiler geleceklerini kendi elleriyle çizerler. Küresel dünya, insanları kadın erkek gözetmeksizin sağa-sola savurmaya devam ediyor. Dolayısıyla gelecek adına tahminlerde bulunmak hayâlî olur. Hepimiz bu toprakların çocuklarıyız ve durumumuz ortada. Millî ve manevî değerleri düşünüp kendisine bunu dert edinenler, oldukça az. Herkes, bana dokunmayan yılan bin sene yaşasın havasında. Fakat bizler Allah'a ve onun hesabına inanan insanlarız. Vebal kaygısı taşımazsak işimiz zor. Zaman ise hızla akıp gidiyor.

Müslüman kadınların bilinçlendirilmesi noktasında birtakım çalışmalar yürütülürse çok makbule geçecektir. Pasifize olmuş bayan arkadaşlarımız aktif hale getirildiğinde faziletli bir iş gerçekleştirilmiş olacaktır. Hatta bütün bu yapmak istediklerimizi başta düşünce bazında çözmemiz gerekir. Düşüncesi olmayan insanın geleceği olmazmış derler. O halde geleceğimiz belki de onu düşünebildiğimiz kadardır. Şimdiden başlamak kaydıyla ümitlerimiz ilerde....

Cevaplarınız için okuyucularımız adına teşekkür ederim

Ben de şahsıma bu fırsatı lütfettiğiniz için Size ve Müslümanlar dergisi çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Konuşan
İsmail A. ÇAVUŞEV

Ruse İmam Hatip Lisesinde bir ders esnasında

Vedat S. AHMED

İMAM HATİP LİSELERİMİZİN ÖNEMİ

Bir zamanlar, 1922 yılında kurulup yirmi beş yıl çalışan Şumnudaki Medresetü'n-Nüvvâb'ın olduğu gibi, Bulgaristan'ın yeni dönemindeki imam hatip liseleri de dar alanda hizmet veren okullar olarak kalmamışlardır. Bulgaristan toplumunun ihtiyaçları, onların çok amaçlı, multifonksiyonel/çokişlevli eğitim yuvaları olmalarını gerektirmiştir. Bu durum, bir taraftan, okulda verilecek derin bir din eğitiminin önüne geçerek İslâmiyet konusunda vukufiyet sahibi kişiler yetişmesini engellerken, diğer taraftan toplumun farklı tabakalarında yer alabilecek dinî kültüre sahip bireyler yetişmesini sağlamaktadır.

Bugüne kadar 1527 mezun veren imam hatip liselerimizin toplumdaki rolüne bakacak olursak, artık büyük bir ihtiyacı karşıladıkları görülecektir. Özellikle açıldıkları günlerde toplumda din eğitimi görmüş kişiler çok azalmıştı. Zira daha önceki iki neslin din eğitimi alması yasaklanmış, bir önceki nesillerden din eğitimi alanların da birçoğu ya Türkiye'ye göç etmek zorunda kalmış, ya da asimile olmakla karşı karşıya gelmiştir. O yüzden imam hatip liseleri öncelikli görevleri olan din adamı yetiştirme konusunda önemli rol oynadılar. Başmüftülüğün imkânsızlıklar yüzünden belirli bir dönem imam hatip lisesi mezunlarını dinî hizmetlerde görevlendirememişse de son dönemlerde istihdam edilenlerin sayısı artmakta ve bugün görev yapmakta olan kadrolu imamların yarısına yakını bu okullardan mezun olanlardır. Devamla Sofya Yüksek İslâm Enstitüsü veya yurtdışında yüksek islâmî eğitim alanlar, vaiz, müftü, müftülüklerde uzman olarak çalışmaktadırlar. Bugün Bulgaristan Müslümanlarının dinî idaresini oluşturan Başmüftülük ve önemli birimlerin başındaki görevlilerin birçoğu vaiz, vaize ve din hizmetleri ile uğraşan görevlilerin yarısından fazlası imam hatip lisesi mezunlarıdır. İmam hatip lisesi mezunlarından Avrupa Birliği'nin farklı ülkelerinde dinî hizmet sunanlar bile bulunmaktadır.

İmam hatip liseleri başta olmak üzere devlet okullarında veya yaz Kur'ân kurslarında Müslüman nesillerin eğitimiyle meşgul olanların büyük bir kısmı bu okulların meyvesidir. Özellikle imam hatip lisesi öğrencisi iken yaz Kur'ân kurslarında hocalık yapanlar daha sonraki yıllarda dinî hizmetler noktasında faydalı olmaktadırlar. Meselâ, yaz günlerinde düzenlenen Kur'ân kursları hocalarının yarısından fazlası imam hatip lisesi mezunu veya öğrencisidir.

İmam hatip lisesi mezunları, okudukları okullarda ve devlet okullarında İslâm dini dersi okutarak topluma önemli hizmet sunmaktadırlar. Ayrıca farklı fen ve kültür alanlarında öğretmenlik yapmakla da Müslüman bilincinin inşası noktasında katkıda bulunmaktadır. Son dönemlerde farklı üniversitelerde yüksek lisans ve doktora yapan bazı imam hatipliler de yüksek öğretim kurumlarında hizmet vermek suretiyle toplumun bilgilenmesinde etkili olmaya başlamışlardır. Aldıkları çok yönlü eğitim ve kendilerini yetiştirmeleriyle akademik sahada da söz sahibi olacakları hissedilmeye başlamıştır.

İmam hatip liseleri mezunları, aldıkları eğitim ve sahip oldukları Müslüman-Türk kültürü sayesinde bugün Bulgaristan'da Türkçeyi en iyi konuşan ve yazanlar arasındadır. Bulgaristan Müslümanlarının kimliklerinin korunmasında ve kültürlerinin yaşatılması noktasında bu okullardan mezun olanlar büyük çabalar sarf etmektedirler.

Ancak dini eğitim görüp de benzeri hizmetlerde bulunmayan birçok kişi de bulunmaktadır. Bunların bir kısmı, hayatlarını erdemli ve bilinçli bir Müslüman olarak devam ettirerek toplumun huzur ve refahına katkı sağlamaktadırlar. Özellikle son dönemlerde siyasete ve idarî alana da dâhil olan imam hatip lisesi mezunlarının bir kısmı bu konularda farklı bir yaklaşım ortaya koyarak, farklı bir hizmet anlayışıyla hareket etmekte, özellikle de tavırlarıyla toplumun güvenini kazanmaktadırlar. Bütün bunlar, bu okulların Bulgaristan toplumu açısından faydalı ve lüzumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

Aslında komünizmin çökmesinden sonra Bulgaristan Müslümanlarının elde ettiği en önemli kazanımlardan birisi dinî eğitim sistemini ihya etmek olmuştur. Bu sistem içerisinde en önemli yeri, hiç şüphesiz, imam hatip liseleri almaktadır. Onlar hayatın çeşitli alanları ve toplumun farklı katmanları arasında köprü rolü oynamaktadırlar. O yüzden, yılların oluşturduğu gelenekten istifade ve zamanın ihtiyaçlarını iyi tahlil etmek suretiyle bu okulları güncel ve daha verimli hale getirmek hem Bulgaristan Müslümanları, hem Bulgaristan devleti, hem de parçası olduğu Avrupa Birliğinin huzur ve kalkınmasında önemli bir katkı sağlayacaktır.

HOYRAT DÜŞÜNCELER

Hoyrat Yunanca bir sözcüktür. Köylü, kaba, elinden bir şey gelmeyen anlamındadır. Türkçe'de dört mısralık, başlı başına halk edebiyatı türüdür. Ancak üç veya daha fazla mısralı olanlarına da rastlanır. Irak'ta Kerkük ve Erbil yörelerinde, Türkiye'de ise Diyarbakır, Urfa, Elazığ, Erzurum ve Kars yörelerinde yaygın olduğu bilinir. Ancak bu, bilinmeyen yörelerde görülmediği, rastlanmadığı anlamına gelmez. Yazımızın konusu olan bu kitaptaki hoyratlar Balkan kökenli bir vatandaşımız tarafından yazılmıştır. Hoyratların Türkiye dışında Nahçıvan, Azerbaycan ve İran Türkleri arasında da söylendiği bilinir.

Çoklukla sözlü yazın düzeyinde kalan hoyratlar üslupça basit, ancak yoğun anlamlı olup, cinas vb. öğelerle oluşturulurlar. Genelde 7 heceli dizelerden oluşsalar da, sekiz heceli olanlarına da rastlanır. Dizelerin başına, ya da sonuna konan ve miyan adı verilen ek sözcükle hece sayısı bozulabilir. Kafiye düzeni birinci, ikinci ve dördüncü dizelerde şekilce aynı, fakat ayrı anlamlar veren kelimelerin tekrarıyla gerçekleşir. Üçüncü dize serbesttir. İlk dize genellikle 3 veya 4 heceli bir sözcük olup, diğer dizelere ayak veren cinaslı bir sözcüktür. Aslında hoyratların özelliği cinaslı öğelerle oluşmasındadır. Tam cinaslı hoyratlar güçlü kabul edilir. Cinas sözcüğü Arapça cins sözcüğünün türevidir. Biçim ve anlamca birbirine benzer iki sözcüğün her iki anlama gelebileceği bir biçimde kullanılmasından ibarettir.

Buna cinaslama, cinas yapma (tecnis) denir. Bu sanat halk edebiyatımızda da, divan edebiyatımızda da çokça kullanılmıştır. Ancak geçmişte yazılmış olan hoyratlar genellikle aşkı, özlemleri, aşkla ilgili arzuları terennüm etmişlerdir.

HOYRAT DÜŞÜNCELER kitabındaki "hoyratlar konu genişliğiyle dikkatleri çekmekte, bu tür şiire güncellik kazandırmakta, taze kan getirmektedirler. Toplumdaki yozlaşmayı güldürücü ve eleştirici bir biçimde ele alarak okuyucuyu düşünmeye sevk edişleriyle de epigrammaya yaklaşmakta, hatta tamamen epigramma havası estirmektedir.

HOYRAT DÜŞÜNCELERin konu sistemi bakımından çok zengin olduğuna tanık olacaksınız. İnsan ilişkileri, sevgi, özlem, ahlak, politika, vatan, askerlik, Türklük, dil, millet, din, doğa, çevre, terör, komşuluk, saldırganlık, tembellik, kurnazlık, dolandırıcılık, ikiyüzlülük gibi konular sizi epey düşündürecekler dir.

Çevre bilinci sorunu giderek güncellik kazanıyor. Doğaya, çevreye saldıranlara karşı onların acımasızlığı oranında tavır alınıyor:

Bal tası, bal tası
Bal şerbeti, bal tası
Yeşile kıyanların
Koy kırılsın baltası.

Doğa kıyanlarla, doğayı,doğa güzelliklerini yaşatmaya çalışanlar karşı karşıya getiriliyor. Çölleştirmenin tek seçeneğinin ağaçlandırma olduğu düşüncesi dile getiriliyor.

Dikerim, dikerim
Terzi oldum dikerim
Densizler ağaç keser,
Bense fidan dikerim.

Çevre bilinci olanlar karşıtlık bazında iyilik dileğiyle özendiriliyorlar:

Dikenler, dikenler
Yol boyunda dikenler
"Eliniz dert görmesin"
Ağaç, çiçek dikenler.

Değerli nesneler, nitelikler yere düşmekle, aşağılanmakla, kötü gösterilmekle değer yitirmezler:

Ulusun, ulusun
İtler ürüsün, ulusun
Eller ne derse desin
Milletim, sen ulusun!

Yakın geçmişten bir insanlık, uygarlık dışı uygulamaya değiniliyor, özün anadili olanaklarıyla çok daha iyi algılandığı belirtiliyor:

Anlarım, anlarım
Bitsin şu zor anlarım,
Yaban dilleri değil,
Öz dilimi anlarım.

Anadili sevgisi, ses, uyak, biçim, ahenk ve anlam sentezinde şiirleştiriliyor:

Yudum, yudum
El yudum, ayak yudum
Türk diline sevgiyi
İçtim ben yudum yudum.

Müzik evrenseldir. Sınır tanımaz. Her tür müziğin sevenleri vardır, ancak ulusal müziğin yeri ulusal duygular uyumunda olduğundan bambaşkadır, yeğlenir:

Havayı, havayı
Sevmem kirli havayı,
Caz'dan, pop'tan anlamam
Çal şu kıvrak havayı.

Günümüz toplumunda giderek az görülen bir niteliğe değinilmekte, dürüstlüğe, dürüstlük sevenlere dostça, sıcak mesajlarla bilinçler etkilenmek istenir:

Yollarım, yollarım
Dikenlidir yollarım,
Dürüstlük sevenlere,
Dost selamı yollarım.

Hoşgörü, insan ilişkilerinde bireyleri ahlakça süsleyen bir niteliktedir. Hoşgörünün hoşgörüyle karşılanması gerekliliği öne çıkarılmaktadır:

Hoşgörü, hoşgörü
İçim, dışım hoşgörü
Ben sizi hoş görmezsem,
Kimler beni hoş görür.

Yaşamın akışı her zaman istendiği, beklendiği gibi gerçekleşmiyor, güdümlenemiyor. İstenmeyen gelişmeler bireylere göre etki yaparlar. Karamsarlığa kapılmanın da insancıl olduğu vurgulanmış olsa gerek:

Bağlarım, bağlarım
Viran olmuş bağlarım
Eller güler,eğlenir,
Ben karalar bağlarım.

İnsan ilişkilerinde çok kötü, kimi hallerde aile yıkıntılarına, karamsarlığa neden olan, kişileri yıpratan, çökerten olumsuz bir niteliğe, iftiraya değinilir, sakınma öğüdü verilir:

Dilimi, dilimi
Aldım karpuz dilimi
İftira kızgın kordur,
Kora sokma dilimi!

BULGARİSTAN BAŞMÜFTÜ YARDIMCISI BAL-TÜRK'Ü ZİYARET ETTİ

Başmüftü Yardımcısı Vedat S. Ahmed Kocaeli'de Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği'ni ziyaret etti. Derneğin Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Bayram Çolakoğlu, Genel Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selçuk Koç, Genel Sekreter Halit Meriç, Genel Sekreter Yardımcısı Şükrü Ar tarafından ağırlandı. Balkan Kültür Evi'nde karşılıklı görüşmeler yapıldı; Başmüftülük'ün Bulgaristan'daki faalietleri, dernek olarak Bal-Türk'ün faaliyetleri görüşüldü. Karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Balkan Kültür Evi'nde

Görüşmelerden sonra Balkan Kültür Evi'nde Bulgaristan Türklerinin yöresel yemeklerinin yer aldığı öğle yemeği yenildi. Başmüftü Yardımcısı Vedat S. Ahmed sergilenen "İlk Mektep" ve "Nüvvab" şehadetname ve diplomalarını inceledi.

Şehir Ziyareti

Balkan Kültür Evi'nden ayrıldıktan sonra Genel Başkan Çolakoğlu ve Başmüftü Yardımcısı Ahmed önce İzmit Orhan Camii'ni ziyaret etti. Çolakoğlu İzmit'in Fetih camii ve tarihi hakkında bilgi verdi.

Orhan Camii'nin ardından Bulgaristan'ın Vidin Vilayetinde doğan ve hayatının bir bölümünü orada geçirdikten sonra İzmit Mutasarrıflığına atanan Selim Sırrı Paşanın Köşkü Ziyaret edildi. Köşkte Kocaeli Büyükşehir Belediyesi rehberleri bilgi verdi. Misafire Türk Kahvesi ikram edildi. Ziyaret sonrasında Vedat S. Ahmed Anı defterine düşüncelerini yazdı.

Kaynak: Bal-Türk

RUSE İMAM HATİP LİSESİNDE TÖREN

Okulumuz 1914 Yılında "Mirza Said Paşa Rüştiyesi" olarak açılmıştır. İlk yıllarında kız mektebi olarak kısıtlı imkanlarla hizmet vermiştir. Daha sonra erkek öğrencilerin de okula devam etmesiyle 1959 yılına kadar Türk mektebi olarak eğitim faaliyetlerine devam etmiştir. 1959 yılında okul kapatılmış, 1960'tan itibaren eğitim faaliyetlerine mahalle ilköğretim okulu olarak devam etmiştir.

Mirza Said Paşa okulu olarak açılan okul, 1914'ten 1959 yılına kadar değişik şube ve isimlerle eğitim faaliyetlerine devam etmiştir.

1991 yılından itibaren "Ruse İmam-Hatip Lisesi" olarak hizmetlerine devam etmektedir. 476 mezun vermiş bulunuyor.

Şimdi bu isimleri ve verdikleri mezunları belirtelim. Bu 100 yıllık süreçte mezun olup da hayatta olanların katılımıyla okulumuzun 100. açılış yıldönümü kutlanmıştır. Bu önemli günde emekli öğretmen olan ve Rusçuk Bölge Müftülüğünde sekreterlik de yapmış olan Muharrem MUHARREMOV ve Ruse İmam Hatip Lisesi Müdürü Süleyman İSMAİL birer konuşma yapmışlardır. Okulumuz öğrencileri çeşitli piyesler oynadı, ve şiirler okudular. Sanatçı özelliği de olan okul müdürü Süleyman İSMAİL sazıyla misafirlere yörenin türkülerini seslendirdi.

Organizasyonu mezunlar adına Muharrem MUHARREMOV ve okul idaresi yapmıştır. Katılımcılara, davete icebetlerinden dolayı teşekkür ederiz.

Muzaffer GEDİKOĞLU
RİHL Müdür Yardımcısı

Президентът Росен Плевнелиев:

В основата на Рамазана е мъдростта, че едно общество е силно, когато е споено

„За мен е чест и удоволствие да бъда домакин на тържествената вечеря ифтар, която означенува началото на свещения за мюсюлманите месец Рамазан", каза президента Росен Плевнелиев, на вечерята ифтар по случй свещения за мюсюлманите месец Рамазан. За пръв път в демократичната история на страната държавен глава е домакин на подобно мероприятие. То се проведе на втори юли т.г. в резиденция «Бояна».

По думите на президента в България от хилядолетия празничните трапези се споделят със съседи и приятели. Ето защо, по добра традиция, днешният празник събира представители на всички основни вероизповедания, политици, дипломати, интелектуалци.

„В основата на Рамазана е мъдростта, че едно общество е силно, когато е споено от непреходната сила на състраданието и милостта, когато дарява милосърдие и доброта на бедните, на онеправданите, на самотните и на болните", подчерта държавния глава.

Той заяви още, че българската нация е солидарна не само на думи. Тя е доказала своята толерантност през вековете. Мюсюлманската общност в България е неразделна част от тази съпричастност и хуманизъм. Сполетялото ни преди дни бедствие показа, че българите си помагаме без значение от религия и убеждения. Хиляди бяха дарителите и доброволците, които подадоха ръка на непознати в беда. Пример дадоха и основните вероизповедания, които рамо до рамо организираха кампании за подпомагане на нуждаещите се. Православната църква, Мюфтийството, представителите на всички религиозни общности, отвориха храмовете и сърцата си за пострадалите.

„Убеден съм, че подадена ръка днес означава подадена ръка утре. Че направеното добро винаги се връща. Ето защо ме впечатлиха искрено и ме трогнаха всички онези истории на съпричастност, които видяхме", сподели Плевнелиев. Според него народът станал свидетел как бежанци мюсюлмани помагаха за възстановяването на православни манастири. Това се случва тук и сега, в България, и ни прави още веднъж горди с поредното доказателство, че солидарността е универсална ценност, че човещината и подадената ръка нямат религия.

продължава на 9 стр.

ШЕСТ УСЛОВИЯ
ЗА ДА СЕ ВЪЗПОЛЗВАМЕ ОТ
КОРАНА

Нека в тези страници да направим известни коментари на първите пет айета от сура Бакара, защото след сура Фатиха, те представляват нещо като увод в самия Коран.

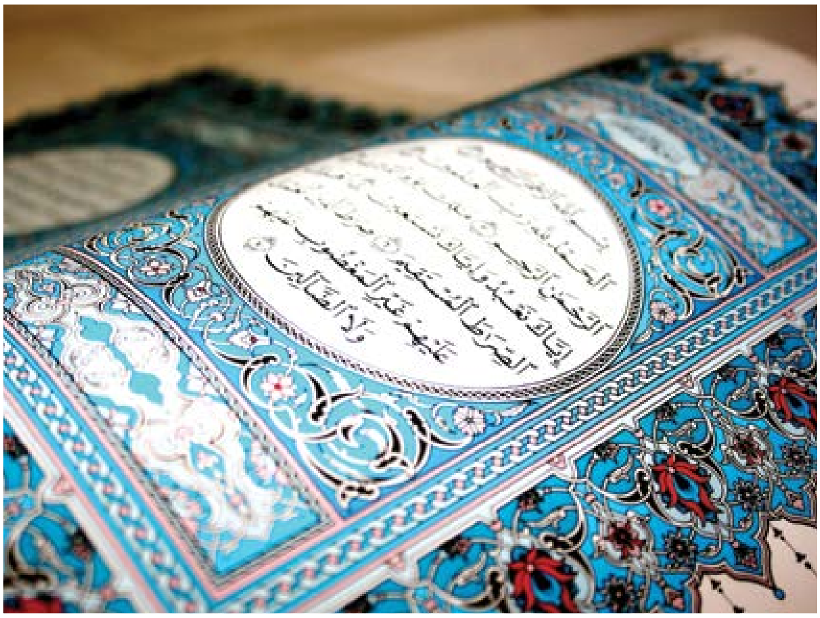

1 - 2. Елиф - лям - мим. «Тази книга -без съмнения в нея- е напътствие за богобоязливите. С този израз се заявява, че Книгата е низпослана от Аллах и че тя разкрива по ясен начин онова, което иска да каже и няма съмнение, че тя представлява ръководство, пътеводител и светлина, в което не трябва да имаме съмнение. Айета може да означава: «Няма съмнение, че това е Книга, низпослана от Аллах», но може да означава и: «Тази Книга не съдържа нищо съмнително». Коранът не прилича на редовите метафизични и религиозни книги, опиращи се на спекулации и предположения. Авторите на подобни книги, макар да твърдят, че мислят положително за своите теории, все пак не са далеч от различни съмнения. Но тази Книга съдържа самата истина.

3. „Тя е напътствие за богобоязливите". Да, Коранът е пътеводител, ръководство за богобоязливите, който води до Твореца.

Първото условие за да се възползваме от Корана е да бъдем богобоязливи, т.е. да бъдем хора, които се страхуват от Аллах, да бъдем от достойните, които съумяват да различат правдата от неправдата. Няма съмнение, че тази Книга е самият истински път, просветление. А този, който иска да се възползва от нея трябва да бъде богобоязлив, обичащ правдата и истината; подчиняващ се на Твореца и живее праведен живот.

Съдържанието на богобоязливостта се разкрива чрез следните пет характеристики: 1. Вярата в неведомото; 2. Правилното изпълнение на намазите; 3. Използването на Аллаховите блага по Негова воля; 4. Да вярва в Корана и книгите, изпратени на пейгамберите 5. Пълна вяра в отвъдния свят.

Човекът, който притежава тези качества е богобоязлив човек. „Те вярват в неведомото". Богобоязливите вярват в Аллах без да са Го видели. С други думи казано: Те не се нуждаят от конкретно виждане, а вярват със сърцата си. Ибн Месуд казва: «Заклевам се в името на Аллах, Който няма съдружници, че никой не е вярвал в нещо повече от вярата в неведомото».

Второто условие за постигане на праведния път е вярата в «неведомото" или онова нещо, което не може

да се възприеме чрез органите на възприятието и не може да се обясни чрез опита и наблюденията на човека. Аллах, меляикетата, съживяването след смъртта, дженнетът, джехеннема и др. са реалност, които нито могат да се пипат, да се вкусят или пък да се помиришат и да се измерят. Тези неща трябва да се приемат както се вярва на пейгамберите така както е и в реалния живот. Единствено по този начин вярващият в «неведомото» може да получи своя дял от истината.

„Те са напътени от своя Създател и тези (които искрено изпълняват своите намази), който представлява основния стълб на вярата.

Третото условие да се възползвате от Корана е готовността на човека неотложно да приложи онова, което повелява Корана. Тъй като намаза представлява първата и най-важната повеля на Корана, така както се явява и мярата във вярата и практическото й потвърждение. Ето защо след като някой е приел исляма и чуе езана, трябва да се присъедини към джемаата и да кланя намаза. Защото именно това показва искреността на клетвените слова (келиме-и шехадет). Ако той не обръща внимание на езана и не се присъединява към джемаата, това показва, че той не е искрен в своята вяра.

„И те изразходват това, което Сме им дали“. Тези именно богобоязливи харчат, използват и даряват по пътя на Аллах.

Четвъртото условие да се възползваме от Корана е да поделяме парите си с другите като се съобразяваме с разпорежданията на Книгата, която заделя от тях за правата на Аллах и на хората. Това е много важно условие, защото не може да се очаква от един скъперник, който много обича парите да прави финансови самопожертвования в името на исляма. В един свещен хадис се изтъква: „Зекятът е мостът на исляма.“ След като с вярата са положени основите на вярата, а с намаза е изправен стълба й, то остава трето едно важно място, което трябва да се преодолее. Именно зекятът е онзи мост, през който трябва да се премине. Намазът е истинският представител на всички физически ибадети, а зекятът от своя страна представлява всички финансови ибадети.

4. „Богобоязливите са тези, които вярват в онова, което е низпослано на теб и на онези преди теб.“ Петото условие да се постигне правдивост чрез Корана е да се вярва в откровението. Онези които не вярват в нищо, което е низпослано от Аллах, не могат да се възползват от Книгата и да открият праведния път. Те трябва да вярват не само в Корана, но и в правдивостта на всички книги, получени от

Аллаховите пратеници в различни времена и на различни места.

„Те вярват твърдо и в ахирета“. Шестото условие е твърдо да вярва, че след смъртта си човек ще се съживи, за да даде отчет пред Аллах.

Онези, които не вярват в ахирета, не могат да се възползват от Корана. Ако хранят дори частица съмнение в съществуването на ахирета не могат да изживеят живота предписан от Корана. Без твърдата вяра, че в ахирета ще се даде сметка за всичко онова, което човек е извършил на този свят не може да съществува нито религия, нито пък може да се изгради здрав световен ред.

«Именно те са, които следват правия път, начертан от Създателя». Онези, които са приели Корана за свой пътеводител, ще постигнат праведния път, който представлява самата Истина и Правдивост. «Именно те ще бъдат, които ще постигнат спасение».

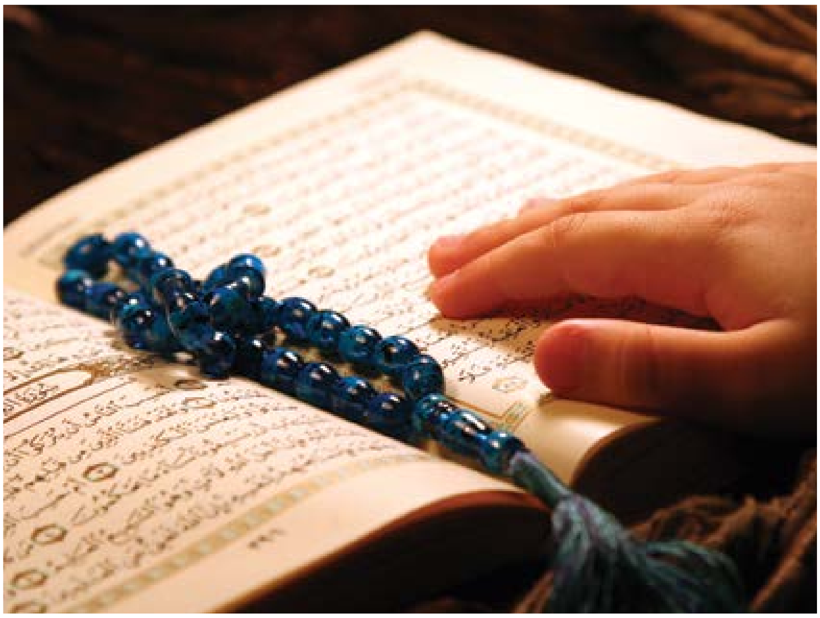

доц. д-р Дурсун А. ТЮРКМЕН

НЕПОРОЧНОСТТА НА ПЕЙГАМБЕРИТЕ

Дали непорочността (исмет) е било даденост преди или след пейгамберите?

Речниковото значение на думата «исмет» (непорочност) означава Аллах да предпазва от злини и да попречи на лошите неща.

Учените твърдят различни неща по въпроса дали целомъдрието се появило преди или след пейгамберите и дали важи само за големите грехове или е валидно за всичките грехове, независимо дали са малки или големи.

Ислямските учени са единодушни по въпроса, че пейгамберите са били предпазени от куфр - неверие и ширк - съдружаване, признаване на равнопоставени на Аллах.

Тяхната непорочност е била факт както преди така и след пророчествата им. Следните айети потвърждават тази мисъл: «И те обгърнах с любов от Мен, за да бъдеш отгледан пред Очите Ми» (Та-Ха, 39); «И те са при Нас сред добрите избраници» (Сад, 4).

Според група учени обаче непорочността на пейгамберите настъпило след пророчествата им и е валидно както за малките, така и за големите грехове. Защото преди пророчествата човечеството не беше задължено да се съобразява с пейгамберите. Съобразяването с тях започва едва след получаването на вахий-откровението. Преди пророчествата си пейгамберите приличат с останалите хора; те са също като тях. Заедно с това обаче техните дела и постъпки ги предпазват от изпадането в заблуда и поемане на пътя на злините. Пейгамберите дори и да не са били честни и справедливи преди пророчествата си, то поради своите вродени качества и благоволението на Аллах са били предпазени от злините.

Животът на Пейгамбера ни преди пророчеството му

Животът на даден пейгамбер преди пророчеството му може да бъде изследван по две категории:

Когато не е бил във връзка с каквато и да е религия преди пророчеството му. При това положение за неговата непорочност или невинност не може да се говори. Но неговата същност по рождение, чистотата на тялото и духа му, както и здравите му размисли са го правили да бъде пример за подражание сред народа си. Вече с това си поведение и доверието, което е спечелил, благодарение на здравия си разум, той остава далеч от грозните и непочтените неща в живота.

Той може да е бил последовател на вярата на някой предшестващ пейгамбер. Така както пейгамбера Лют преди своето пророчество беше приел по пътя на чичо си Ибрахим. Пейгамберите на синовете израилови също така били в подчинение на Муса (а.с.). Именно при такива случаи от тях могат да се очакват малки грехове.

Както отбелязва Куртуби, всичките учени по ислямско право (Малик, Ебу Ханифе и Шафии) заявяват, че пейгамберите са безпогрешни. Затова ни бе повелено да им се подчиняваме. Някои учени, които се явили подир тези прочути имами са заявявали, че някои пейгамбери са имали грехове, поради което Аллах ги порицавал.

В това отношение Сабуни твърди следното: «Пейгамберите са били предпазени от малки и големи грехове преди и след пророчествата си. Допустимо е преди пророчествата си да са имали някои малки грешки».

Общо е обаче мнението, че пейгамберите са лишени от го-

леми грехове. А що се отнася до малките грехове, по този въпрос е имало разногласие. Общото становище обаче е, че пейгамберите са лишени от всякакви злини и грозни постъпки и срамни деяния, които биха накърнили честта им.

Кади Ияо по въпроса за целомъдрието на Пейгамбера ни преди пророчеството му заявява следното: ***„И (Аллах) те намери заблуден и те напъти“*** (ед-Духа, 7). Тук заблудата не означава оскверняване. Тук „нерешимостта“ по-скоро означава „удивление“.

Ако у Пейгамбера ни се случваше някоя грешка или заблуда, Дженаби Аллах го предупреждаваше като по този начин не го изоставяше на произвола и незабавно го порицаваше.

По този въпрос Ебу Мансур ел-Матуриди твърди следното: «Непорочността не премахва трудностите. Това означава, факта, че пейгамбера ни е предпазен от грехове освен, че не го кара да се подчинява, но не го лишава от възможността да върши грехове.

Мутезилитите (с изключение на Фудайлийе) твърдят, че пейгамберите са били защитени отпреди да получат пророчествата си, сиреч вахий. Тъй като обаче последователите на фудайлийе смятат всяко нещо освен Аллах за безверие твърди, че и пейгамберите могат да изпадат в богохулство.

Съдейки по родителите им да се твърди, че пейгамберите са изпаднали в неверие и богохулство би било неправилно.

Според ислямския учен от последния век Омер Насухи някои от пейгамберите по погрешка може да са допуснали някоя грешка. Когато обаче се яви подобна грешка от страна на пейгамберите, налага се айетите да се тълкуват (тевил) по един хубав начин.

Кланял ли се Пейгамбера ни на идоли?

Според онова, което е разказвала Хз. Хатидже, нашият Пейгамбер й казал следното: «Я Хатидже, заклевам се пред Аллах, че аз никога не съм се кланял пред (идолите) Лат и Узза».

Хз. Али си спомня следното: «Един ден го попитахме: «Я Расуляллах, случвало ли се някога да сте се кланяли пред идоли?» Хз. Пейгамбера ни отговори: «Не, никога!» Отново го попитаха: „Някой път вино пихте ли?“ „Не, никога!“ - отговори и добави: „Аз не си спомням да съм извършил нещо, което принадлежи към света на забраните. При това тогава аз не знаех нито що е книга или вяра. Откак се самоопознах се обявих против идолите и никога не проявих склонност към съчинителство“.

Хз. Али разказва следното: «Пейгамберът ни повели: «Аллах Теаля винаги ме е предпазвал от злините по времето на невежеството. Впрочем, срещнах се с едно момче от курейшитите. Пасеше овце някъде над Мекка. Заедно се върнахме в града. От една къща се носеше музика. Свиреше се на кавал и дайре. Казаха, че това е сватбата на еди кой си. Влязох и аз вътре. В миг очите ми се затвориха и аз заспах. Този сън ме предпази». Умму Еййем от своя страна си спомня следното:

„Курейшитите веднъж годишно се събираха около идола наречен Буване. Привнасяха му жертви и празнуваха от сутрин до вечер. Ебу Талиб реши да отиде сред тях. Хз. Пейгамбера ни му се противопостави. Ебу Талиб се ядоса, хвана го за ръка и го повлече там». По-нататък Хз. Пейгамбера ни продължава: «Когато аз се доближих до идола, видя ми се един висок и облечен в бяло човек и ми нареди: «Пази се и не се приближавай до идола!» Аз го послушах и не се доближих до него, не го докоснах».

От горепривeдените примери става ясно, че Хз. Пейгамбера ни никога в живота си не се е кланял пред идоли и всякога е бил предпазен от страна на Аллах.

Грешките на пейгамберите

Нито един от учените сунити не приема пейгамберите да са извършили нещо забранено, умишлено или съзнателно и приемат те да са извършили тези неща било по причина, че са забравили или сбъркали. Такива грешки се наричат «зелле», което означава подхлъзване, неволна грешка.

Част от учените от школата мутезиле и някои учени от Семерканд са на мнение, че пейгамберите са предпазени от всякакви малки и големи грехове. Затова когато се говори за тях се използват по-смекчени форми на думите грях, противопоставяне и неволна грешка.

ИМА ЛИ ИСЛЯМА СВОЯ ИКОНОМИЧЕСКА КОНЦЕПЦИЯ?

Проф. д-р Осман ЕСКИДЖИОГЛУ

Ислямът освен, че въвежда някои термини и определения в областта на вярата, действията и нравствеността, дава и свои квалификации в областта на религията, науката, икономиката и управлението. Аллах е въвел порядъка във Вселената; Той е сътворил живите и мъртвите същества по двойки. Сътворил е и човека както и душата и тялото му. А у живата природа предметите се влияят като в живите същества има и воля и цел, добротата и правдата в духа, както и ползата и навика в телата. Времето съществува в пространството, а енергията се крие във веществото. При растенията животът се явява цел, а в обществото съзнанието е дарено с воля. В науката правдата се изразява чрез езика, а чрез религията се разпространява изкуството, познанието за доброто и красивото. В управлението се изисква право и навик, докато в икономиката полезното се осъществява чрез техниката. Задачата на човека според учените е да разкрият този порядък във Вселената.

Както отбелязахме по-горе ислямът има своя правна доктрина. Затова онези, които приемат, че съществува ислямско право, приемат следователно и съществуването на ислямска икономика. Защото правото и икономиката може да се каже, че са сходни науки от гледна точка на изследване на човека и човешката дейност. Поради тази причина тези, които приемат, че ислямът има своя правна страна, би трябвало да се съгласят, че има и своя икономическа страна. Съществуването на ислямското право приемат не само мюсюлманите, но дори и немюсюлманите. Участниците мюсюлмани и немюсюлмани в Международната правна конференция в Хага през 1938 г. са решили и потвърдили, че ислямското право е един от източниците на сравнителното право, че то е живо и подлежащо на развитие самостоятелно и оригинално право, което не е почерпено от нито една друга правна наука.

Думите и термините, които икономическата наука е изковала след като тя се отделила от философията като самостоятелна наука се споменават като изрази и смисъл много често в айетите. Така например в Корана се срещат термините труд, възнаграждение, заплата, лихва, покупко-продажба, стока, пара, кредит, капитал, необходимост, полза, вреда, печалба, намаляване цената на стоката, данъка зекят, разпределение на данъка, търговия, земеделие, кражба, присвояване, изнудване. За други термини са налице айети, в които икономическите значения се разглеждат в редица съждения и разпореждания или като чисти правила или като позовавания в тях. По такъв начин са установени основните принципи на системата като производство, потребление, обмяна и други теми, които съставляват основата на икономиката. Естествено за да бъдат разбрани тези айети необходимо е да се знае научният език и стила на Коран-и Керим, т.е. да се владее класическия арабски език. Може да има хора, които да твърдят, че Коранът и ислямът не предлагат някакъв икономически модел. Могат да твърдят също така, че в Корана не са разгледани основите на икономиката по един ясен и открит начин и следователно не съществува нещо като ислямска иконо-

мика. Ние тук предлагаме намаза като факт и пример, за да им покажем, че са на погрешно мнение. Както е известно, намаза е един от основните стълбове на исляма. Това го знаят и приемат всички и никой не би се заел да го отрича и да заявява, че в исляма няма намаз. Ала в Корана се споменава само думата «салят» (молитва и опрощение). Заедно с нея обаче съществуват и думи като кsurvival, кърaaт (четене), рукю и седжде. И намаза в Корана не е обяснен с всичките му особености, форми, поклони и начини и те не са пояснени поотделно. Всичките поклони и особености на намаза ни се разкриват и ги научаваме от сюннета на Хз. Пейгамбера ни. Приближените на Хз. Мухаммед гледаха как той кланя намазите си, така го изпълняваха и те. Дори в това отношение е известна повелята на Хз. Пейгамбера ни: «Както аз кланям, така също и вие кланяйте намаз?»

Ако нямаше сюннета (наставленията) на Хз. Пейгамбера ни, който разкрива особеностите на изпълнението на намазите, днес нямаше да има еднообразие във формите на изпълнение на намазите, нещо повече, докато едните щяха да допират челата и носовете си на земята, то други може би щяха да допират ушите си на земята. Но сюннета на Пейгамбера ни разкрива как трябва да става изпълнението на намазите; що е това «рюку» и как трябва да се извършва; какво е седжде и как трябва да се прави. И всички тези неща са обяснения.

Макар че намаза се изразява чрез думата «салят», то значението на тази дума не е ясна, а непонятна тя не може да обясни по един ясен и разбираем начин намаза. При това положение можем ли да твърдим, че в Корана и в исляма няма намаз, понеже не е изяснен от начало до край значението на израза «салят»? Не можем да твърдим подобно нещо, защото ислямът е религия, която се опира на два източника, а именно на Корана и сюннета на Пейгамбера ни. Нищо, което го няма в Корана, може да го има в сюннета - действията и постъпките на Хз. Пейгамбера ни. Или пък някоя препоръка или съждение, което само скрито е загатната в Корана може да бъде разяснено чрез сюннета на Хз. Пейгамбера ни и да е станало достъпно за разбиране. Така и когато разгледаме тази тема от икономическа гледна точка се срещаме с изключително интересна ситуация. Докато в Корана се споменават пет шест думи за намаз (и никой не смее да ги отрече!), то в стотици айети се говори за икономиката.

Тогава онези, които твърдят, че в исляма няма икономика, след като не могат да намерят някое ясно твърдение за икономиката, всъщност без да знаят ще изпадат в грешка както когато щяха да твърдят, че в исляма няма намаз (понеже в Корана няма ясно изразена мисъл за икономика). Ако обаче вземем да разсъждаваме по логиката на онези, които твърдят, че в исляма няма икономика, понеже в Корана това не е посочено ясно и приложим този метод и за намаза, ще стигнем до извода, че в исляма няма и намаз, нещо, което не биха приели не само мюсюлманите, но дори и немюсюлманите.

Мухаммед Хамди Язър, когато коментира пети айет от сура Бакара, отбелязва следните мисли, които имат отношение към темата ни. Според Аллаховата мъдрост и сюннета, има вероятност лицето според начините за придобиване на печалба винаги и навсякъде, независимо дали е ден или нощ, явно или скрито, да оцени всяка възможност, за да продължава да трупа богатства. В основата на това нещо са залегнали неща като предлагане, натрупване, чернаборсаджийство, ускоряване на обмена и др. жизненоважни финансови и икономически фактори. А на привличащия вниманието момент е сливането на индивидуалната с общата икономика. Когато общия строеж на обществения порядък е насочен против цялостния обмен на богатствата и подпомага страстта към натрупване на прекалено голяма печалба, всичко това показва началото на икономическия упадък.

Само че днес ислямската икономика теоретически не е разработена с цялата си стройна система от учреждения и правила. За да придобие форма на самостоятелна наука, ислямската икономика се налага да се правят не само теоретически разработки, но същевременно е необходима откритията да се прилага на практика, които ще се получат в резултат на тези проучвания. За това ние твърдим, че в тематично отношение нашите икономически разработки и преведената литература, която разглежда ислямската икономика, са особено претенциозни. Но в това отношение ние продължаваме да твърдим, че ориентировъчните точки на ислямската икономика са съобщени в Корана и сюннета. Следователно когато съединим тези точки, ще се появи скелета на ислямската икономика.

Както в миналото ислямските учени са изявили ислямското право по същия начин съвременните мюсюлмански учени ще изявят теоретичните основи на ислямската икономика като доктрина като се опират на източниците й. В това отношение ни обнадеждават усилията на продължаващите своята научна дейност учени. За да може една наука да се отдели от други и да придобие своята самостоятелност обаче са необходими не само теоретични разработки, но може би вредом с тях да се породят социалните и политическите усилия. Науката представлява процес. Нашето пожелание е да се премахнат час по-скоро икономическите кризи и несправедливости поради разкритите грешки в икономическата система и като индивиди и като общество да се премине към приложение на икономическа система, която е по-подходяща за природата на човека. Според физиократите и привържениците на физиократцията като икономическа школа в света на съществата има такъв естествен порядък. Според един от главните и основните принципи в мисловната система на физиократите естественият порядък е най-полезният за човечеството измежду всичките обществени строеве. А естествения порядък е онзи, който изисква от нас силата, сътворила света. Много по-хубав и подходящ е онзи строй, който е сътворил Аллах, отколкото изкуствените системи, които могат да измислят хората.

Според нас днес светът може да върви единствено по пътищата, които ислямът сочи под водителството на Корана и сюннета чрез всеобщо разбирателство. Отсега пожелавам успех на онези, които работят чистосърдечно, всеотдайно и искрено в тази насока.

Ираде МИРЗАМУХАММЕДОВА

ШЕЙТАНЪТ НЕПРЕКЪСНАТО НИ ПОДСТРЕКАВА

дори с външния ни вид!

За голямо съжаление усилията на проклетия шейтан дават своите плодове и до ден днешен. Например, при индианците от племето на маите кривогледството се смятало за нещо много хубаво и даже за да се получи този ефект към главите на децата завързвали дъски. Освен това те разтягали долната част на ушите си, нещо което сред определен кръг от младежите се смята за модерно и за където закачат обеци като продупчват тази част на ухото. Освен това те подрязвали и подострели зъбите си, продупчвали преградите на носовете си, поставяли камъчета в зъбите си. Навярно мнозина знаят, че в много африкански племена се цени дългата шия, за получаването на което надяват халки на шията на жените. При китайците пък ценели малките ходила на женските крака. За да се постигне този пък ефект девойките започвали да ги измъчват от четиригодишна възраст и това продължавало 3-4 години. Затопляли ходилото и преди то да изстине подгъвали пръстите под ходилата и здраво завързвали стъпалото като по този начин фиксирали пръстите.

Веднъж в просторите на интернет срещнах статия, която бе озаглавена «Най-уродливите хора по света». Независимо от това, че съвременното общество е достатъчно толерантно и свикнало към различни прояви на обичайности, все пак с известно презрение дори със страх се отнася към мюсюлманките със забрадки и фереджета. Дори ги оскърбяват. Но щом като сред гореизброените случаи ги няма, означава, че не всичко още е загубено. Слава на Аллах, че хората разбират, че всичко това е уродливо и противоестествено.

Денис Авнер, който в своите среди е известен под името «Ловуващият котарак» за своите 44 години практически опитал всички процедури по обезобразяване на собственото си тяло чрез татуиране, изтънени зъби, имплантиране на сицилий в лицето, хирургически операции на ушите, разцепване на горната устна и ноктите, пришиване на тигрова опашка... С една дума, Аллах да опази нас и потомството ни от всякакви подобни низости. Аз мисля, че това е човек, който е нагледен пример как не трябва да се «украсява», да се ходи и е явен пример на въздействието на Иблис върху човека. Тъй като в лицето на този човек е събрано в едно всичко, което е ненавистно на нашия Създател. Независимо от това каква религия изповядва даден човек, християнин или мюсюлманин, татуировките са забранени без изключение. В подкрепа на моите думи ще приведа следния стих за юдеите и християните: «И драскотини не налагайте по тялото си и не надрасквайте надписи по себе си». (Тора, 19:25) Като се позовавали на тази забрана в Европа до XIX век е била въведена забрана за татуиране.

От историята е известно, че през 1519 г., когато испанците пристигнали в Америка и видели местните жители, те се учудили на външния им вид и в своите записки подчертавали, че диваците покрай поклоните им на своите божества нанасяли неизтриващи се рисунки по телата си, което по онова време се смятало за омерзително и уродливо в обществото.

Заради своите братя и сестри по религия, по волята на Аллах, ми се ще да се спра на тази тема за нейното по-дълбоко изучаване. Ислямът никога не е поставял някакви пречки пред хората в желанието им да изразят външната си красота. Естествената красота все пак във всички времена се ценяла не само сред мюсюлманите, но особено е актуална сега. Естествеността е особено актуална сега, защото през последните две столетия обществото достатъчно се изморило от фалша на маскарадния макиаж. Уморени от този вътрешен фалш, в обществата се опитват да постигнат спасение поне от фалшивата външност.

Пратеника на Аллах (с.а.с.) проклел тези, които правят татуировки и тези, на които ги правят. (Бухари, Муслим). Като се изхожда от това става ясно защо е наложена строга забрана на татуировки, в което няма разногласие и тази забрана засяга не само мъжете, но и жените. Независимо от това, че при подобни процедури се използват обеззаразяващи средства, остава риска да се заразите с повече от 20 болести! Ако се пренебрегват тези средства в повечето случаи грозят човека

тежки болести, достигайки понякога до гангрена и ампутация, а са възможни и смъртни случаи, но особено опасни за здравето се смята комбинираната татуировка, която за съжаление, получава особено широка популярност. Какво представлява тя? Част от рисунката се изписва по традиционен начин, а отделните елементи се правят чрез нанасяне на белези. С помощта на скалпели се правят нарези, в които след това втриват боя.

След като този ужас започва да оздравява под кожата остава релефна «живописна» рисунка. Да пази Аллах от подобни украси. Тук не искам да говоря каква вреда носят подобни рисунки с еротически характер, които съдържат порнографски елементи.

Трябва да се знае, че нанасяйки подобни тато-спомени човек рискува да стане заложник на своето минало, на преживените страдания и т.н. Какво да кажем за татуировки направени в местата за лишените от свобода, които носят особен смисъл. Мнозина от тези лица след това приемат исляма като твърдят, че са допускали грешки. Сред учените има разногласие за това трябва ли да се избавят от тях. Едните казват, че не е необходимо, тъй като Аллах прощава всичко, което е било преди приемането на исляма, а други твърдят, че трябва незабавно да се отърват от тях, тъй като те се явяват нечистота с изключение на възникване на заплаха за здравето на човека.

„...Аллах ви даде образа и направи образа ви превъзходен.“ (ел-Муминун, 64) Прокле го Аллах и той рече: ***„Кълна се, ще отнема определена част от Твоите раби и ще ги заблуждавам, и ще ги подбуждам към копнежи и ще им повелявам да срязват ушите на добитъка, и ще им повелявам да изменят творението на Аллах“. Който приема не Аллах, а сатаната за ближен, той ще понесе явна загуба.*** (ен-Ниса, 118-119)

В ОСНОВАТА НА РАМАЗАНА Е МЪДРОСТТА...

продължение от 1 стр.

„Позволете ми да изкажа благодарността си към президента на Републиката и към президентската институция за организирането на тази вечеря ифтар, която е явен показател за мирното съжителство между последователите на различни религии и етноси», заяви на свой ред главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи.

По думите му колкото и много да е повтаряна тази фраза, не може да не отбележа, че добро съседството и разбирателството между нас не са нещо ново. Хората по тези земи са живели заедно векове наред, помагали са си, били са заедно в радост и беда и заедно са съхранили мира и добрите взаимоотношения.

„Ето защо равнопоставеността между всички хора трябва да бъде водеща за всички, включително и за държавните институции и политици. Няма съмнение, че събирането на религиозните водачи около една трапеза е израз на уважение към другия. Неминуемо това ще допринесе за заздравяване на връзките между хората в цялата страна“, каза още духовния лидер.

Според него живеем във време, когато обществото изживява криза, но кризата не е само икономическа, както някои се опитват да я окачествят, по-тежка е моралната криза, която е причина за упадъка на духовността и за изпадане в отчаяние на някои хора. Той отбеляза важността от присъствието на видни политици, които засвидетелстват съпричастността си към каузата за единението и разбирателството между хората.

„Мюсюлманите празнуват свещения месец Рамазан. Казвам празнуват, защото въпреки, че се лишават от храна и напитки, духовното извисяване по време на този месец компенсира многократно жаждата и глада», каза главния мюфтия. Според него духовната храна, която се изразява в говеене и служене на Аллах Теаля е по-превъзходна от материалната, което ни дава повод да сме по-уверени в себе си и в правотата, на делата ни. Основната цел на говеенето е пречистване и доближаване до милостта на Всевишния, както и преосмисляне на мисията ни на този свят – като човеци, които са отговорни за делата си и положението, в което се намират.

„Лишаването от храна е начин за разбиране на духовния свят, който е присъщ на ангелите (меляикетата). Има обаче и един факт, който е не по-малко важен, а той е разбирането на положението на социално слабите», подчерта главния мюфтия. Българската поговорка гласи, че ситият не вярва на гладния. Ето защо, според него, когато заможния изпита глада върху себе си, разбира положението на хората, които нямат практическата възможност да се хранят нормално. Тогава заможните са по-състрадателни и по-щедри, което се наблюдава в този месец при мюсюлманите.

„Хората оценяват благата на Аллах, когато ги загубят, но често те не се възстановяват. Ето защо говеенето е средство, чрез което да оценим дадените ни блага без да ги губим», обясни религиозния лидер.

Той подчерта също, че хората се сближават найвече, когато са заедно на една трапеза, и въпреки, че ние религиозните лидери винаги сме отстоявали заедно принципите на вярата, днес се чувстваме духовно по-силни и по-сплотени.

На тържествената вечеря ифтар по случай Рамазан присъстваха Негово Светейшество патриарх Неофит и представители на всички традиционни вероизповедания в България, народни представители, дипломати, интелектуалци и общественици.

ЗАЩО ТЪЙ БЪРЗО СЕ РАЗПРОСТРАНИХА СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ?

Вървят хората по улицата и разговарят по телефоните си. Младежи, които не отделят поглед от телефона в ръката си. Други пък голяма част от времето си прекарват като се разхождат по групите на социалната мрежа... Това са характерни моменти от живота на последното десетилетие, от които някои се възмущаваме и се оплакваме.

Защо привлякоха такъв голям интерес фейсбук и туитър от социалните системи? Това е въпрос, който заслужава да бъде сериозно анализиран. Ние, възрастните поколения включително, много от нещата, които срещаме в ежедневието си изпитваме необходимост да споделяме в социалните мрежи и споделяме.

Всъщност всяко нещо се явява и се приема в рамките на своето време. Човек изпитва някои необходимости по рождение. Когато той не може да ги достави, търси различни околни пътища за това. Младежта иска да разговаря.

Да говори е една от основните необходимости на човека. Когато тази човешка необходимост да споделя мъките си, да разговаря, да обменя мисли не може да се реализира в естествената си и истинска среда, се реализира във виртуална среда. Защото човек изпитва необходимост да се изрази, да разговаря.

В една своя статия Кемал Саяр говори за човек и разговорите около него. Във всеки град у нас има места, където се предлага чай. Там хората се срещат и споделят мисли и чувства. Всъщност чаят е само повод. Чай се предлага и при гостуванията в семействата ни. Той е център на внимание. Макар че приказките около чашата чай са станали продукт на нашата култура, всеки човек изпитва необходимост да приказва, да споделя, да разказва нещо...

В Европа, където самотата се превърнала в начин на живот, няма да видите разговори на чаша чай. Приготвянето на чай всъщност не е нищо друго освен подготовка за разговор. Самотно живеещият човек, който не познава разговорите около чашата чай, е измислил чая с кесийките. Чаят в кесийки е продукт на западната култура познаваща самотата и изгубила вкуса на сладките приказки.

На онези, които тепърва заминават в Германия и искат да тренират говора си им се препоръчва да поздравят възрастните германци, които седят по парковете и да седнат до тях. Защото оказали се в самота възрастните немци обичат дълго да разговарят когато някой дойде до тях. Така ако искате да упражнявате немския си, получавате чудесна възможност.

Младите искат да бъдат харесвани

Младите, които непрекъснато биват критикувани от околните и не получават никакво поощрение и похвала от тях, се откъсват от средата, която ги подлага на непрестанна критика. Всъщност родителите вкъщи, учителите в училище, роднините в квартала... Затова младите търсят място и среда, където да се изявят.

Във фейсбук има бутон «харесай», породен от необходимостта на човека да бъде харесван. Онези хора, които не срещат уважение и внимание от близката среда, младежи, на които не се чуват думите се опитват да се изявяват в социалната медия, да бъдат одобрявани, да привличат вниманието.

Много често ще чуете млади хора да казват: «Стотици хора одобриха това, което споделих... Видя ли колко точки получих заради последното нещо, което споделих във фейсбук?» Това, че срещат разбиране от споделеното и желанието повторно да бъдат чути, поражда у младия човек чувството да бъде харесван и да може да се самоизкаже.

Младежи, които не изпитват това удоволствие нито вкъщи, в училище или в средата, в която живеят, предпочитат да прекарват времето си в среда, в която могат да се изявяват.

Младежи, който търсят и намират съмишленици във фейсбук, следят свои съмишленици, които се изявяват и в туитър.

Разговорите вкъщи

Имах един колега, който беше вечно засмян и който винаги гледаше позитивно на живота. Факта, че посрещаше с усмивка всичко в живота, че не се оплакваше от нищо, разнасяше положителна енергия наоколо. Тъй като това негово качество привличаше вниманието ми, споделях го и с него. В годините, през които работехме заедно той сподели с мене нещо, което засягаше семейния им живот. Тази случка ми помогна да открия ключа към отговора, който търсех.

„В нашата къща вечерите продължават най-малко по два часа - беше ми казал той. -Как така? -го попитах аз. И той ми разказа за тази тяхна семейна традиция - вечеря и разговор около софрата, която той помнеше от детството си.

„В нашата къща вечерите се провеждат като семейно събиране. Майка подготвя масата в гостната, сварява чая и ние започваме разговора. Докато се храним, пием чая си и похапваме плодовете, всеки разказва какво е видял и преживял през деня. Татко ще разкаже за работата си, майка ще сподели клюките от махалата, ние - нашите преживелици в училище и на работните си места все около тази софра. Хитростите на братчето ми, шегите на сестра ми дават допълнителен привкус на тези вечерни разговори. Аз откак се помня, след като татко чуе новините, майка ни да казва: „Хайде, на масата!" И никой не ставаше от масата преди да са минали два часа".

Така аз виждах благополучието по лицето на моя колега, който бе расъл в една такава семейна обстановка и който задоволяваше своята необходимост от споделяне с някого. Този мой колега, винаги засмян, винаги положително гледащ към живота, който много по-рядко прибягваше до социалната мрежа ми показа приноса на семейния разговор и самоизявата в него към човешката психология.

Е ЛИ Е МУХАММЕД (С.А.С.) ПРЕПИСАЛ КОРАНА

Джемал ХАТИП

Едно от най-прочутите твърдения, с които християнските мисионери нападат неуките мюсюлмани е това, че Мухаммед (с.а.с) бил научил и преписал Корана от свещеника Бахира и мекканския християнин Варака ибн Нефел. Има и такива, които казват, че може да го е преписал на части от единия и другия, а и други, освен тях двамата.

Следва да дадем кратък отговор, защото мълчанието пред лъжата се смята за приемането ѝ като истина.

Твърдението и съответният отговор ще бъде разгледано в три подточки:

Свещеника Бахира и Пратеника на Аллах (с.а.с)

а) Първи отговор: Пратеника на Аллах (с.а.с) бил умми, тоест не знаел да чете и пише. Това всъщност е достатъчно за да се разбере, че не е било възможно той (с.а.с) да препише Корана от тези християни.

б) Вторият отговор: Свещеника Бахира не бил арабин, а аджеми (чужд, неарабин), който факт е достатъчен да се докаже, че за такъв човек е невъзможно да напише на арабски книга, подобна на Корана, още повече, когато самите араби през вековете не са успели да направят това.

Относно подобни нападки самият Коран казва: „И знаем Ние, че казват: "Някакъв човек го обучава." Езикът на онзи, към когото клонят, е чуждоземен, а този [Коран] е на ясен, арабски език." (ен-Нахл, 16: 103)

в) Третият отговор: Пратеника на Аллах (с.а.с) е видял и се е срещнал със свещеника Бахира, когато бил на 9-10 години и само за няколко часа. През това късо време не е било възможно да препише или наизусти книга с обем на Корана. Ако пък приемем, че е написал или наизустил тази книга от Бахира, тогава защо е трябвало да чака 30 години, за да започне да го разказва на хората? Още повече, как така е съхранил в паметта си целия Коран през цялото това време, без да повтаря нито дума от него? Виждаме, че в тази нападка няма никаква логика.

г) Четвърти отговор: Ако приемем, че Пратеника е научил Корана и от двамата, то това също е невъзможно и нелогично, защото всеки човек си има различен стил в поезията и би трябвало Корана да е написан на две части, които стилистично да се различават една от друга. Но ние виждаме че Свещената Книга е низпослана в такъв изящен стил и хармония, че векове наред хората се възхищават на него.

д) Пети отговор: Тук със сигурност трябва да споменем и това как Пратеника на Аллах (с.а.с) се срещнал със свещеника Бахира и каква била причината този стар отшелник да го заговори.

Както знаем от историческите източници този свещеник е живял някъде по пътя, по които минавали керваните за местността Шам (днес - Йордания, Палестина и Сирия). Пратеника на Аллах (с.а.с) бил на седем години, когато чичо му го взел със себе си, за да го научи на търговията, с която постоянно се занимавали. По пътя се отбили през мястото, където се намирал свещеника Бахира, а той веднага след като видял малкия Мухаммед, разбрал, че това е Пратеника, който всички еврейски и християнски учени очакват. Бухайра познавал добре свещените книги на евреите и християните – Зебур и Инджил и когато срещнал Мухаммед (с.а.с) усетил в него качествата, с които бил описан в тези свещени писания. Разпитал чичо му, откъде са и кои са, а след като чул всичко за него, го посъветвал да го върне обратно за Мекка, да не го води в Шам, за да не му се случи нещо лошо.

Тук е мястото да споменем и някои от качествата на Мухаммед (с.а.с), които са споменати в Библията и Тората, и които са запазени и до днес, въпреки промените, извършени върху тези две писания.

В Библията (Битие, 17: 20) се казва: „И за Исмаила те послушах. Ето, благослових го, и ще го наплодя и преумножа; дванаде-

сет племеначалници ще се родят от него, и ще го направя велик народ.”

И също в (Битие, 21: 13) се казва: „Но и от сина на слугинята (Исмаила) ще направя да стане народ, понеже е твое чадо.”

А във (Второзаконие, 18: 18) се казва: „Аз ще им въздигна отсред братята /тоест от синовете на Исмаила/ им пророк, както съм въздигнал тебе, и ще туря думите Си в устата му; и той ще им говори всичко, което Аз му заповядвам.”

Евреите и християните са тези, които идват от синовете на Исаак (Исхак), а техните братя са арабите, които са от синовете на Исмаила (Исмаил).

А по-нататък в същата глава (Битие, 21: 21) се казва: „Засели се, /т.е. Исмаила/във Фаранската пустиня; и майка му му взе жена от египетската земя.”, което показва, че очакваният пратеник, за който се говори по-горе, ще бъде от планините на Фаранската пустиня.

Във (Второзаконие, 33: 2) се казва: „Рече: - Господ дойде от Синай, И яви им се от Сиир; Осия от планината Фаран, И дойде с десетки хиляди светии; От десницата Му излезе огнен закон за тях.”

Планината Фаран според библейския речник (Strong‘s Hebrew Bible Dictionary) се намира в арабската пустиня (Paran, a desert of Arabia) там, където Аврам оставил жена си Агар (Хаджер) и сина си Исмаил.

Свещеникът Бахира знаел, че Пратеника (с.а.с) трябва да има между рамената си пророчески печат, затова когато го видял и поговорил с него, го попитал дали има белег между раменете, а малкият Мухаммед го показал си, който бил голям колкото слива. В Библията (Исая, 9: 6-7) се казва: „Защото ни се роди Дете, Син ни се даде; и управлението ще бъде на рамото Му...”

В английския, арабския и турския превод изречението е преведено в бъдеще време: „Защото ще ни се роди Дете, Син ще ни се даде; И управлението ще бъде на рамото Му...”, от което се разбира, че евреите и християните са очаквали пророка, който ще има печат на рамото си.

Християните днес оспорват това знамение и казват, че детето, за което се говори в него, е Иисус (Иса), но което се разбира от историческите извори е, че свещеникът Бахира е очаквал този пророк, затова не може да става дума за Исус (мир нему), а за друг пророк, за който самият Исус казва: „Обаче Аз ви казвам истината, за вас е по-добре да отида Аз, защото, ако не отида, Утешителят няма да дойде вас; ...” (Йоан, 16: 7)

Казаното по-горе може да се докаже и от самата Библия, в която се споменава за свидетелството на Йоан, когато евреите пратили свещеници и левити, за да го попитат кой е той. В отговор на тях в Библията (Йоан, 1: 19-25) се казва: „И ето, свидетелството, което Иоан даде, когато юдеите пратиха до него свещеници и левити от Ерусалим да го попитат: Ти кой си? Той изповяда, и не отрече, а изповяда: Не съм аз Христос. И попитаха го: Тогава що? Илия ли си? И каза: Не съм. Пророк ли си? И отговори: Не съм. На това му рекоха: Кой си? за да дадем отговор на ония, които са ни пратили. Що казваш за себе си? Той рече: „Аз съм глас на едного, който вика в пустинята; Прав правете пътя за Господа“, както рече пророк Исаия. А изпратените бяха от фарисеите. И попитаха го, като му рекоха: А защо кръщаваш, ако не си Христос (Месих), нито Илия, нито пророка?”

От всичко това, което споменава Йоан по-горе се разбира, че Пратеника, който бил очакван от евреите и християните не е бил нито Христос (Месих), синът на Мария, нито Илия, който евреите не познавали, нито пък той самият (тоест Йоан). Тогава кой ще да е този Пратеник!?

Свещеникът Бухайра го познавал много добре, затова, когато видял и познал Пратеника на Аллах (с.а.с) посъветвал чичо му, да не го води в Шам, защото там живеели много евреи, които можели да го разпознаят и да му причинят зло. След съвета на Бухайра, Ебу Талиб върнал Мухаммед (с.а.с) в Мекка и повече никога не го взел със себе си.

Тогава със сигурност отпада вероятността Коранът да е бил записан изцяло от свещеника Бахира или поне едната част от него, но остава вероятността Мухаммед (с.а.с) да е научил това от Варака ибн Невфел, който бил в подножието на свещения град Мекка, и бил от близките роднини на Хатидже, жената на Пратеника (с.а.с).

Тук има една много важна подробност, която не трябва да изпускаме без да я споменем, а именно, че по времето на Пратеника (с.а.с), а и до неговата смърт, не е имало арабски превод на Библията. Тази подробност е потвърдена и от всички световни енциклопедии, според които първият превод на арабски език на Библията се появил едва след VII век.

В книгата „Въведение към Библията”, отпечатана от съюза на църквите в Средния Изток, на страница 79: „През 639 година от рождение Христово, арабският военоначалник Омер ибн Саад ибн Еби Ваккас поискал от патриарх Йоан да преведе Библията на арабски език, което ни кара да мислим, че това е първият опит за превода ѝ на арабски език, но няма сведения, дали този превод е направен или не... Също така през 867 година е направен опит да се преведат няколко части от Библията, но не се знае докъде се е достигнало. Най-накрая в края на VIII век и началото на XIX век се появил първият цял превод, който бил направен от евреина Саид ел-Фейюми, като този превод се прочул с наименованието „Пропаганда”.

В Енциклопедията Британика накратко се казва: „Няма никакви потвърдени доказателства, които да доказват съществуването на арабски превод на Библията преди исляма. Но след като арабите завладяли Арабския полуостров и мнозина християнски

и еврейски народи минали под тяхна власт, се необходимо да се направи арабски превод на Библията. Първият превод според историческите доказателства е от иврит през 892-942 г. от арабина Саадиах ибн Юсуф.”

Преди да завърша тази част от темата, искам да попитам, как е успял един човек, който със сигурност не е знаел да чете и пише, да преведе, наизусти и преразкаже Библията под наименованието Коран!?

Пратеника на Аллах (с.а.с) и Варака ибн Невфел

а) Първи отговор: Във всички исторически извори се подчертава, че Пратеника на Аллах (с.а.с.) се срещнал с Варака ибн Невфел само веднъж, няма достоверно доказателство, което да докаже, че е имало други срещи между тях. Още повече, че ако Пратеника на Аллах (с.а.с) взимал от него Корана, то първите, които щеше да разкрият и възразят на това, щяха да бъдат курейшите, които били най-големите врагове на Мухаммед (с.а.с) по онова време, но както се вижда от историческите извори, никъде не се споменава дори и дума за подобно нещо...

б) Втори отговор: Не може да приемем, че Варака е бил изворът, от които Мухаммед (с.а.с) е вземал Корана. Защото както знаем Варака ибн Невфел починал още първата година след баасе (т.е. след като Пратеника на Аллах бил изпратен като Пратеник), а самият Коран бил низпославан в продължение на 23 години. Тогава не е логично да се приеме, че Мухаммед (с.а.с.) е взел Корана от Варака на един път и след това в продължение на 23 години го е диктувал на хората...

в) Трети отговор: Ако се приеме, че не го е взел целият от него, а е взел поне половината или една част. То това също не може да бъде прието за достоверно. Защото както казахме по-горе, тогава би трябвало да има различия в стила на предаденото от различните разказвачи, още повече, че низпославането на вахии прекъснало за 6 месеца, а има вероятност Варака да е починал веднага след като се срещнал с Пратеника на Аллах (с.а.с).

Твърденията, че го е научил и от двамата и други, освен тях.

Има много ориенталисти, които развиват теорията, че Мухаммед (с.а.с) е чул някои неща от свещенника Бахира и Варака ибн Невфел и след това е развил и допълнил от себе си това, което е можал, тъй като поезията била доста развита по това време. Но тази теория също не може да бъде приета, защото никъде в историческите извори не се споменава, че Мухаммед бил писател или поет – а със сигурност се знае, че бил умми (тоест човек, който не знае да чете и пише). И как може да приемем, че човек, който до 40 години не е казал дори един куплет от стихотворение изведнъж да се просвети и стане най-големият поет сред арабите, а дори и на света!

Тук не може да минем без да споменем, че стилът на Корана, който е низпослан от Всевишния Аллах коренно се различава от хадисите и словата, които Пратеника на Аллах (с.а.с) е казал. Това в същност може да се приеме и като едно от най-големите доказателства, че Коранът не е измислен от Пратеника (с.а.с). Защото ако беше така, то нямаше да има разлика между Корана и хадисите му, които са споменати в хадисните сборници.

Ориантелистите и мисионерите понякога предскачат изцяло логиката и преписват от себе си редица случки, истории и предания, които никъде в достоверните ислямски източници не могат да бъдат срещнати. Така се стараят да докажат това, което на тях им се иска. Но това не може да бъде доказателство, защото твърденията им не са никаква историческа истина, а са сбор от съчинения и лъжи. И ако ние мюсюлманите тръгнем по същата логика, то тогава трябва да кажем че Исус (Иса – Аллах да го благослови и с мир да го дари) също е преписал Библията от евреите, а даже, че е откраднал всичко в нея от тяхните учени. Тъй като ние имаме доказателства от самата Библия, че той е бил ученик на евреите и години наред е бил сред тях. Нека да дадем един пример; В евангелието на Лука, 2: 45-46 се казва: „И като не Го намериха, върнаха се в Ерусалим и Го търсеха. И след три дни Го намериха в храма, седнал между законоучителите, че ги слушаше и ги запитваше.”

Сега нещо може ли да ни попречи да си мислим, че Исус е взел и преписал Библията от евреите, и че не е бил пророк!! Но тъй като ние мюсюлманите вярваме, че той е от великите пратеници на Аллах, и не ни прилягa да лъжесвидетелстваме срещу него, ние приемаме, че той е дошъл с Книга, която по-късно била променена от неговите последователи.

В ТЪРСЕНЕ НА ИСТИНАТА

ЕДНО ИНТЕРВЮ С ЖЕНА МЮСЮЛМАНКА

Гюлгюн Гайгаджова

Гюлгюн Гайгаджова е родена през 1972 г. в благоевградското село Вълкосел, общ. Сатовча. Завършва основно образование в родното си село, а гимназия – в Сатовча. През 1992 г. е приета в Учителския институт в Смолян, след което продължава в Югозападния университет - Благоевград, специалност история. Работи три години като учителка в СОУ «Христо Ботев» – Вълкосел. През 1998 г. заминава за Йордания, където през 2004 г. завършва частен университет в гр. Зерка със специалност ислямска теология. В последствие магистратура в Софийския университет «Св. Климент Охридски». Била учителка по религия в палестинското училище «Авицена» в София и по СИП „Религия -ислям" в СОУ «П. Хилендарски» - Хасково. Омъжена, с две деца. Съпругът ѝ Шабан Емин също е ваиз в районното мюфтийство. Понастоящем е ваизе в Районно мюфтийство - Хасково.

Какво означава името ти, Гюлгюн? Свързано ли е с цветето роза?

Да, означава розата на деня. С това име са ме нарекли моите родители, но го получих официално едва след завършване на гимназията в началото на демократичните промени. В акта за раждане съм записана Сълзет. По-късно в ученическите дневници фигурирах като Сълза. Когато постъпих в гимназията в Сатовча обаче, директорът ме накара да го сменя. Вика ми, стига с тези помашки имена, избери си нещо по-хубаво. Нямаше как да не се подчиня - щях да си имам големи неприятности. И така станах Инна. Между другото в Учителския институт в Смолян, където учех в началото на 90-те, бях първата студентка с мюсюлманско име - Гюлгюн.

Преходът от тоталитаризъм към демокрация те е сварил в началото на зрелостта. Какъв бе животът ти на село, сблъсквала ли си се като дете с гонения и репресии?

Във Вълкосел живеехме над 3000 души помаци. Майка ми работеше в ТКЗС-то и се грижеше за нас - петте деца. Баща ми повече от 30 години беше шофьор на автобус. Семейството ни не беше религиозно - по време на социализма ислямът бе забранен. Не ни разрешаваха байрамите, курбаните. Тайничко обаче ние ги почитахме. Аз например държах оруч по време на рамазана /постех/ от ученичка. Спомням си, че по-старите жени ги преследваха за шалварите, за кърпите. Ние там гледаме много тютюн, случвало се е на лехите да дойдат хайки от кметството, милицията и други и да ги погнат. Разказвали са ми, че една жена като хукнала да бяга, паднала в някаква канавка и когато преследващите се надвесили над нея - от уплаха си била глътнала езика и починала. Това е било в най-страшните години на възродителния процес. Сега готвя дипломна работа за магистратурата по тази тема и се сблъсквам с много печални факти от историята.

Пишеш за възродителния процес? Това е по-скоро политика, отколкото религия. Как така се насочи точно към тази проблематика?

Нещата трудно могат да се разделят у нас. Завърших семестриално магистратура по история в Софийския университет през миналата година. Към темата за дипломната работа „Възродителният процес в Гоцеделчевско. Балканите между две цивилизации - християнство и ислям" ме насочи моят научен ръководител доц. Михаил Груев. Интересът ми бе провокиран още от разказите на моята прапрабаба Адиле. Много пъти ми е разказвала за насилственото покръстване на помаците през 1912 г., за опожарените родопски села, за присвояването на вакъфските имоти от държавата... От нея съм запомнила репликата „Избирайте - поп или топ!" Сега, когато се ровя в архивите, когато се запознавам с документи и факти от периода след създаването на новата българска държава, проумявам, че в името на националната идентичност, са се вършели много варварски и нецивилизовани неща. И всички ние плащаме дан на историята до ден днешен.

Добре, казваш че семейството ти не е било религиозно. Откъде у теб се породи интерес към вярата, към исляма?

В интерес на истината - аз се лутах, то беше едно търсене на истината, на отговорите на множеството въпроси, които напираха в мен. Имах колежка състудентка от с. Куклен. С нея съм била на църква, тя ми е разказвала за Библията и имах някаква представа за християнството. В Смолян по същото време започнах да посещавам курсове по религия ислям към районното мюфтийство и това всъщност бе преломният момент за мен.

Как така - не ви ли канят арабски емисари, обикалящи из родопските села в търсене на бедни младежи и девойки, които да вербуват за каузата на ислямския фундаментализъм?

Това са пълни измислици. В нашето село араби не са стъпвали. Нито са давали пари за джамии, както съм чувала да се твърди. Джамията ни е била унищожавана - през 1913 г. - изгорена от българските покръстители, армията и хайдутите, а през 1987 г. - срутена от комунистическия режим. Бях в седми клас, когато събориха за последно нашата джамия. На нейно място след демокрацията вдигнахме нова с наши дарения. Всички семейства се включиха - кой с повече, кой с по-малко. Между другото, новата джамия във Вълкосел е втората по височина в България. Но това на практика не е нов храм, а възраждане на старите. Ето с това, например се спекулира - че имало стотици нови джамии в България. На семинар „Диалог между религиите", организиран от Софийския университет, който аз посещавам, се изнесе официална статистика за възстановените и новопостроените джамии, която опровергава „данните", изнасяни от някои политици.

И все пак, как се реши да отидеш да учиш толкова далеч, в напълно непозната страна?

Нямах никакви колебания дали да замина. Много исках да уча и то точно религия ислям. Исках да науча повече подробности за моята вяра, да отида там, където са корените ѝ. Майка ми и баща ми обаче дълго не ме пускаха. Страхуваха се. Аз единствена от децата им имах диплома за висше образование, работех като редовна учителка в гимназията от няколко години, разбирах ги. Питали са ме - защо не съм записала Висшия ислямски институт в София. Ами той едва бе започнал да набира скорост и не мислех, че ще ми бъде от полза, защото не ми трябваше диплома - тапия, а исках знания. Затова избрах да уча в Йордания.

Разкажи за обучението си в Йордания. Много по-различно ли е в сравнение с българското?

Заминахме през 1998 г. и две години учехме само арабски език в частен колеж в град Зарка. В началото за мен бе огромен шок. Добре че в българската група имаше и хора, които разбираха малко езика. По-спокойна се почувствах, когато си намерихме руско-арабски речници. И така - две години имахме само теория и практика по езика. Така е с всички студенти - а там имаше от цял свят

- от ЮАР, САЩ, Пакистан, Англия, Босна и други. Някои от тях бяха от мюсюлмански семейства, други – от смесени бракове. В университета първо записах арабска филология, но още през втория семестър се прехвърлих в специалността ислямска теология. Кое е по-различното ли? Ами за всеки предмет държиш по три изпита. Два от тях са по време на семестъра, а един - веднага след това. Получава се така, че третите изпити по няколко предмета трябва да ги държиш в рамките само на една седмица. Другата разлика е, че там няма поправка. Ако те скъсат - повтаряш наново целия курс.

Хората в Йордания са безкрайно добри - никой няма да подмине страдащ човек без да му помогне. Няма никаква омраза между мюсюлмани и християни категорично. Кралството е отворено към света и животът там е много спокоен и подреден. Законите са смесени - и светски, и на шериата, като се спазват и от голяма част от християнската общност, особено по отношение на брака и задълженията. От Йордания имам прекрасни спомени, свързани освен с всичко друго и с това, че там срещнах своя съпруг. Там установихме много приятелства с хора от цял свят, а също така и с местни семейства. Екскурзиите до Петра, Мъртво и Червено море, остават за мен едни от най-щастливите ми мигове.

В крайна сметка получи ли това което търсеше? Доволна ли си от обучението, струваше ли си да живееш и учиш шест години далеч от родината?

Категорично да. Мен ме вълнува ислямската религия, аз съм я приела с душата и сърцето си и да вниквам все по-дълбоко в същността ѝ ми доставя удовлетворение, носи ми хармония. Хубавото там е, че всеки студент може сам да си съставя програмата и да записва каквито курсове иска в рамките на специалността си. Ето, например, хадиси. Това е учение за думите, делата и постиженията на Пратеника. Истинският вярващ трябва да съблюдава истинността на преданието - а това означава да го подложи на многостранно изследване и сравнение. Има много версии, варианти, разкази на негови сподвижници - от векове цяла наука се е отдала да проверява истинността им. Друг един предмет - тефсир пък ни запознава с тълкуванията на Корана. Учих и история на религиите.

Как да разбираме това?

Истински вярващият мюсюлманин трябва да почита свещените книги на всички религии, защото Аллах е един и Той праща всички Свои пратеници на земята. Както почитаме Мухаммед, така ние почитаме и Авраам, например. Но в исляма го наричаме Ибрахим. За мюсюлманите Коранът е божествено слово и доказателствата за това са много. Ще спомена само едно. Пророка Мухаммед е бил неук и неграмотен. В своите писания обаче той така вещо описва зародиша в утробата и развитието му, сякаш съвременен учен представя доклад. Това според исляма означава, че Аллах говори чрез своя Пратеник на земните хора.

Спомена, че не всичко в Библията е разбираемо за теб. Какво имаш предвид?

Не мога да си обясня докрай Светата троица, например. Да, знам - Бог, Син и Свети дух. Добре, но нали Бог създал първия човек Адам от кал и му вдъхнал дух, и го нарекъл Свой син. Тогава кой е Божият син? И не сме ли ние всички раби на Аллах?

Другото нещо, което винаги ме е смущавало, е притчата за Лют и сцената с дъщерите му, които го упояват и спят с него. Все едно, че чета порнографска литература. Тези думи не може да са излезли от устата на Аллах. Това за мен означава, че Библията е човешко, а не божествено слово. Нека не бъда разбрана погрешно - аз уважавам всички религии и правото на избор. Отговорите на моите въпроси, на всичко, което ме вълнува, съм намерила в исляма и затова съм го приела изцяло. Аз съм открила своята истина и съм в мир със себе си и околния свят. На никого не преча и никого за нищо не насилвам.

Ти носиш кърпа още от Учителския институт в Смолян, тоест от първите години на демокрацията. Това форма на протест ли бе тогава?

Не, защо да протестирам, срещу кого? Това за мен е повеля на Аллах, аз съм я приела с цялата си същност и за мен няма нищо по-естествено да я следвам и да нося забрадка. Това не е нито демонстрация, още по-малко пък фундаментализъм, както си мислят мнозина. В България въобще няма почва за така наречения радикален ислям, според мен. Това, че хората се връщат към религията си, посещават джамии, правят пет пъти на ден намаз /молитва/, интересуват се от Аллах - това ли е радикален ислям? Обидно ми е, когато чувам даже и от мюсюлмани в Хасково да казват: „На такива като нея им плащат, за да носят забрадки". Няма такова нещо. Не само, че не ми плаща никой, а съзнавам, че трудно мога да си намеря работа, да не кажа невъзможно, с това облекло. Не си представям някой директор на училище да ме предпочете за преподавател по история, каквато ми е специалността. Докато учех в София, преподавах в палестинското училище религия ислям, после и в СОУ „Паисий Хилендарски". Това е. Заработвам от време на време и като преводач от арабски. Много ми е приятна такава работа, но тя е рядкост.

А би ли свалила забрадката си, ако от това зависи дали да те наемат на работа?

Не, не бих го направила за нищо на света. Да не казвам голяма дума, но не виждам причина да го правя, защото това е мой избор и касае само мен. Но, за съжаление, българите са много тесногръди и обременени исторически. Наскоро ми се случи да давам обяснения на охраната в Софийския университет където отивам и защо съм в такива дрехи. За жалост, българинът смята всяка забулена жена за невежа, изостанала робиня. Заблудите в това отношение са толкова много.

Втората ти специалност е българска литература. Кой е любимият ти писател?

Йордан Йовков. Мога да го чета и препрочитам безброй пъти. Смятам, че в училищната програма има място за още по-широко негово представяне. Но покрай изпитите и дипломната работа сега не ми остава много време за книги, както и за стиховете, които пиша. Събрах ги в една стихосбирка - „Моят път", даже участвах на „Южна пролет"преди няколко години. Те са повечето на религиозна тема, знаех, че няма да ги харесат, но ми беше приятно да съм сред младите автори дебютанти.

И като се върнахме у нас, ми се ще да те попитам нещо за българското образование. Часове по СИП религия - било християнска, било ислям, има в много малко градски училища. В СОУ „Паисий Хилендарски", например, дълги години не бе образувана група. Има ли смисъл от такова обучение и не трябва ли то да се извършва в храмовете?

Има смисъл, разбира се, там се дават примери и случки с възпитателна цел. На базата на основите на религията се обсъждат важни понятия като човечност, доброта, отзивчивост. Почнах да преподавам ислямска религия с голям ентусиазъм, събрахме две групи с деца, постепенно обаче някои решиха да не идват. Разочарованието ми е много голямо - децата предпочитат да се шляят по улиците, не се трогват от нищо. Родителите пък от своя страна са незаинтересовани, а всичко тръгва от семейството. Разбира се, че не могат да ги карат насила, да ги задължават, но могат да ги стимулират и насърчават. Предметът религия трябва да се изучава в училищата, а не в храмовете, защото той е по-близък до историята и до морала.

Ето например, аз поканих в един мой час богослов да запознае децата с християнството. Ходихме на посещение в църквата „Св. Георги" и самите ученици помолиха отец Митко да им изпее нещо в храма. Той сложи расото, разведе ги и като извиси глас, всички го слушаха. Часовете в училище имат друга, по-широкообхватна задача. Не бива да се смесва целта им с тази на организираните групи в храмовете - например, църковно училище за християните. За мюсюлманите към джамиите пък има Коран курсове, но те са нещо съвсем различно. Там децата се учат да четат Свещената книга, която, както знаете е на арабски.

С какво е полезно това за децата, след като не знаят арабски? Разбират ли това, което четат?

Разбират го, защото ние работим върху текстовете от Корана, превеждаме ги, коментираме ги, наизустяваме малки сури, които се ползват за някои молитви, например. Има и български преводи на Корана, като единственият одобрен е на проф. д-р Цветан Теофанов - преподавател по арабска литература в Софийския университет и директор на Центъра за източни езици и култури. Ислямската религия обаче повелява Коранът да се чете само на арабски. Преводите се смятат за тълкувания на текста, а не за оригинал. Работата в групите е интересна за всички. Аз водя Коран курсове от три години. В програмата има още религиозната, изучаване на житието на Пратеника и други.

Кое е най-важното, на което искаш да научиш твоите деца и твоите ученици?

На човечност, вяра и толерантност. Аллах е един и Той праща своите пратеници на Земята, които ние трябва да почитаме. Всеки да живее според законите в страната и повелите на своята религия и да уважава другите!

Източник: Snews.bg

ЗНАЧЕНИЕТО НА РОДНИНСКИТЕ ВРЪЗКИ

Поддържането на роднинските връзки е от най-великите добродетели, с които е изпратен ислямът. В нашата религия те не се ограничават само с родителите и децата, напротив, то е много по-голямо – обхваща всички близки и роднини, които се свързват с даден човек чрез родство, независимо дали са негови наследници или не. Всички те имат право на добро отношение и поддържане на връзка с тях. Ислямът счита тази връзка за една от основите на добродетелността и обещава на тези, които я поддържат велика награда, но също така заплашва прекъсващите я с огромно наказание. Няма по-голямо доказателство за голямата почит от исляма на родствените връзки от прекрасната картина, която ни рисува Пратеника (с.а.с.) в следния хадис, който се предава от Ебу Хурейра (р.а.), казвайки:

„Пратеника на Аллах каза: „Аллах сътворил творенията. Когато приключил с тях, родствената връзка станала и казала: „Това ли е мястото на този, който търси убежище при Теб от прекъсването на родствените връзки?“ Аллах казал: „Да! Не желаеш ли да се свързвам с този, който те свързва и да късам връзка с този, който те прекъсва?“ Родствената връзка казала: „Напротив!“ Казал: „Това е за теб.“ После Пратеника (с.а.с.) казал: ***„Ако желаете, четете: „А щом се отвърнете, нима от вас се очаква друго, освен да сеете развала по земята и да прекъсвате родствените връзки? Тези са, които Аллах прокле и ги стори глухи и слепи.“*** (Мухаммед, 22-23)

Както се вижда в хадиса се набляга върху това, че Аллах обещава на тези, които общуват със своите роднини и Той да се свързва с тях и да бъде близо до тях. В същия момент заплашва прекъсващите роднинските връзки, че и Той ще прекрати връзката и ще бъде далеч от тях.

Знаменията от Корана, в които се споменават родствените връзки, идват, за да потвърдят високото място, което заемат в исляма: ***„И бойте се от Аллах, с Чието име се умолявате един друг, и от (прекъсване на) кръвните родства!“*** (ен-Ниса, 1)

Тук Създателят ни заповядва да изпитваме богобоязън към Него и веднага след това, в знак на висока почит към родствените връзки, насочва вниманието ни към важността от стриктното им съблюдаване. На повечето места в Корана те се споменават непосредствено след вярата в Аллах и доброто отношение към родителите: ***„И повели твоят Аллах да не служите другиму освен Нему, и към родителите добрина!“*** (ел-Исра, 23)

После повелява: ***„И отдай на роднината правото му, и на нуждаещия се, и на пътника (в неволя), но не пилей с прахосничество!*** (ел-Исра, 26)

„И служете единствено на Аллах, и нищо не съдружавайте с Него! И към родителите добрина, и към близки, и сираците, и нуждаещите се, и към близкия съсед, и към другаря редом, и към пътника, и към владените от вашата десница! Аллах не обича горделивия, самохвалеца...“ (ен-Ниса, 36)

По този начин Аллах ни показва в каква последователност трябва да бъде насочено нашето уважение към Неговите творения.

Предава се от Ебу Ейюб ел-Енсари (р.а.), че един човек казал: *„О, Пратенико на Аллах, кажи ми някакво дело, което ще ме въведе в дженнета. Пратеника (с.а.с.) казал: „Служи на Аллах без нищо да съдружаваш с Него, отслужвай молитвата, давай зекят и поддържай родствените връзки!“*

Както забелязваме поддържането на роднинските връзки се споменава заедно със служенето на Аллах, утвърждаване на Неговото единство, отслужването на молитвата и даването на зекят, което показва, че това дело е сред най-почитаните, които гарантират на извършителя им влизането в дженнета и предпазването от огъня.

Пратеника (с.а.с.) известява онези, които поддържат роднинските връзки с обилно препитание и дълъг живот. Предава се от Енес ибн Малик (р.а.): *„Чух Пратеника на Аллах (с.а.с.) да казва: „Който желае да се разпростре неговото препитание и да се удължи неговия живот, нека поддържа роднинските си връзки.“*

Учените казват, че по този начин се благославя дългия му живот, като Аллах го улеснява да извършва повече богослужения, помага му да оползотворява времето си в неща, които ще му бъдат от полза за отвъдното и да не пропилява времето си.

Хайри МЕМИШЕВ

НОВАТА ДЖАМИЯ В ЗЛАТОГРАД ОФИЦИАЛНО ОТВОРИ ВРАТИ

В Златоград се състоя тържество по случай официалното откриване на новопостроената джамия в родопския град. Новата джамия е изградена на мястото на молитвен храм, който е съборен от тоталитарния режим през 1984 г. Към него е функционирало медресе, в което се обучавали ученици от околните населени места. Джамията е изградена в продължение на 9 години. Официални гости на празничното събитие бяха Главният мюфтия на Република България д-р Мустафа Хаджи, Председателят на Висшия мюсюлмански съвет Шабанали Ахмед, зам.-генералните консули на Турското консулство в Пловдив Мурат Мухаджироглу и Гюрлер Гюрсой, народният представител Хюсеин Хафъзов, бившият народен представител от област Смолян Ариф Агуш, кмета на община Златоград Мирослав Янчев, зам.-областният управител на Смолян Емил Хумчев, Районният мюфтия на област Ксанти Гърция Ахмед Мете, мюфтиите на Одрин, Ипсала и Зейтинбурну, Турция, зам.-районния мюфтия на Комотини, Гърция, представители на Голямата община на Бурса, зам.-главните мюфтии и районни мюфтии от цяла България, както и представители на неправителствени организации от Турция и Гърция, общественици и бизнесмени от страната и чужбина. Районният мюфтия на област Смолян Неджми Дъбов в своето изказване благодари на всички, които са взели участие в изграждането на този прекрасен молитвен дом и отбеляза, че това всъщност е възстановяване на съществуващата до преди 30 години на това място джамия. Смолянският мюфтия каза още, че това събитие е един своеобразен празник за жителите на Златоград, защото един такъв молитвен дом може да допринася само добро на обществото. От хората, които идват в него и от младото поколение, което ще се възпитава в него, може да се очаква единствено добро, защото молитвеният храм изгражда отговорни и съвестни граждани в едно общество. Кметът на Община Златоград Мирослав Янчев поздрави Златоградчани за новата придобивка и заяви, че той е много важен в живота на вярващия, защото когато има вярващи хора, има и успехи. Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи каза, че изграждането на един молитвен дом има два етапа – материален и духовен. Материалният етап е

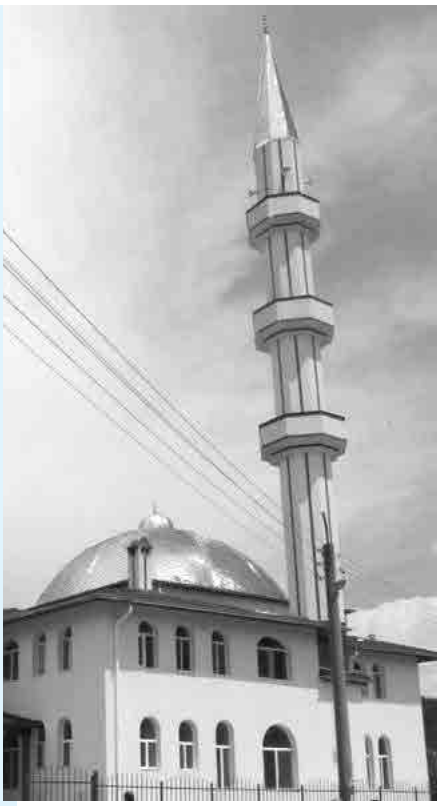

завършен, а мюсюлманската общност в Златоград трябва да изгради духовния етап на тази джамия, който се изразява в това те да я посещават, да пращат децата си в Коран курсовете и да бъдат ангажирани с нейната дейност. Мероприятието по случай откриването на новата джамия бе посетено от близо 6 000 души, на които бе раздаден курбан, даренията за който са изцяло от местните жители.

СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ГЛАВНО МЮФТИЙСТВО

"Стратегическият анализ е закъсняла мярка с оглед на дейностите на Мюсюлманско изповедание. Поради обективни и субективни причини подобно планиране не е извършвано в институцията, но след този семинар е видно, че всички се уверихме в положителния му ефект", каза главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи на семинар проведен на 8 до 9 юни в с. Драгиново.

Целта на семинара бе да се направи стратегически анализ на дейностите на Главно мюфтийство с участието на целия персонал и да се набележат ясни и конкретни мерки за по-доброто функциониране на институцията.

"Дори и не предполагате с какво разполагате от гледна точка на идейния ресурс, за бъдещето на институцията", заяви водещия семинара доц. д-р Али Арслан, социолог. По думите му след проведеното обучение и анализ екипът на Главно мюфтийство е успял да констатира слабите си страни и да набележи приоритетно разрешаване на проблемите.

Методиката на разширения SWOT анализ приложена по време на семинара показва, че ефектът от подобни мероприятия е положителен, но изисква регулярност.

НОВИ КНИГИ

Излязоха от печат още две книги от изданията на Главно мюфтийство „Как да възпитаваме децата си?", която съчетава опростени психологически изследвания за възпитанието на децата и „Покаянието – Тевбе", от поредицата „Достойнствата на благонравието".

„Възпитанието на детето ни е най-големият проблем, от който зависи бъдещето ни. Затова поверяването на подрастващите в ръцете на родителите е сериозно нещо, което изисква внимание, милост и познаване на детската психика."

НИСАБ И ФИТРЕ ЗА РАМАЗАН 2014 г.

С настъпването на месец свещения месец рамазан мюсюлманите, имащи възможност, дават милостините фитре и зекят. Затова Главно мюфтийство определи нормите за изпълняването на тези задължения. А именно:

1. Нисабът за зекята, който ще се дава през месец рамазан 2014 г., е 3950 (три хиляди и деветстотин и петдесет) лева.

2. Фитре (садака-и фитр) за 2014 г. е най-малко 4 (четири) лева на човек.

Изчисленията са направени въз основа на решенията на Комисия „Фетва", взети на 15.08.2009 г., с които се посочва начина на определяне на размера за нисаб на зекят и фитре.

Главно мюфтийство пожелава на всички мюсюлмани благоприятно изкарване на месец рамазан и достойно изпълняване на религиозните обязаности, специфични за този благословен месец – оруч, четене на Коран, теравих, садака, фитре, зекят, ифтар и др. Нека Аллах да приеме добрите ни дела!